MURAT CEM HOCA

HUKUK EĞİTİMLERİ
BORÇLAR HUKUKU

Murat Cem Hoca

www.muratcemhoca.com

BORÇLAR HUKUKU ÇIKMIŞ SORULAR İLE KONU ANLATIMI

HAKSIZ FİİLDEN DOĞAN BORÇLAR

Kusurlu ve hukuka aykırı bir fiille başkasına zarar veren, bu zararı gidermekle yükümlüdür.

Zarar verici fiili yasaklayan bir hukuk kuralı bulunmasa bile, **ahlaka aykırı bir fiille başkasına kasten zarar** veren de, bu zararı gidermekle yükümlüdür.

50 m. Zarar gören, zararını ve zarar verenin kusurunu ispat yükü altındadır.

Uğranılan zararın miktarı tam olarak ispat edilemiyorsa hâkim, olayların olağan akışını ve zarar görenin aldığı önlemleri göz önünde tutarak, zararın miktarını hakkaniyete uygun olarak belirler.

HAKSIZ FİİL UNSURLARI

A. Hukuka Aykırı Fiil

B. Kusur

C. Zarar

D. İlliyet Bağı(Nedensellik Bağı/Neden sonuç ilişkisi)

Hukuka Aykırı Fiil haksız fiil için aranan şartlardandır.Ancak Hukuka Aykırılığı kaldıran sebepler söz konusudur.

HUKUKA AYKIRILIĞI ORTADAN KALDIRAN SEBEPLER Yada HUKUKA UYGUNLUK SEBEPLERİ

I. Zarar görenin baştaki ve hukuka uygun rızası

II. Kanundan doğan bir yetkinin kullanılması

III. Zarar verenin davranışının haklı savunma niteliği taşıması

IV. Zorunluluk hali

V. Yetkili kamu makamlarının müdahalesinin zamanında sağlanamayacak olması durumunda kişinin hakkını kendi gücüyle koruması

VI. Üstün nitelikteki özel yada kamusal yarar

VII. Özel Hukuktan Doğan Bir Hakkın Kullanılması

NOT: Ayırtetme gücünden yoksunluk bir HUKUKA UYGUNLUK SEBEBİ DEĞİLDİR.

2026/1 SGS

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre aşağıdakilerden hangisi haksız fiilde hukuka uygunluk sebeplerinden biri değildir?

A) Aşırı yararlanma

B) Kanunun verdiği yetkinin kullanılması

C) Zarar görenin rızası

D) Haklı savunma

E) Zorunluluk hâli

2024

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun haksız fiile ilişkin genel hükümlerine göre, aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Zarar verici fiili yasaklayan bir hukuk kuralı bulunmadığında, ahlaka aykırı bir fiille başkasına kasten zarar veren, bu zararı gidermekle yükümlü değildir.
B) Kural olarak zarar gören, zararını ve zarar verenin kusurunu ispat yükü altındadır.
C) Uğranılan zararın miktarı tam olarak ispat edilemiyorsa hâkim, olayların olağan akışını ve zarar görenin aldığı önlemleri göz önünde tutarak, zararın miktarını hakkaniyete uygun olarak belirler.
D) Tazminatın irat biçiminde ödenmesine hükmedilirse, borçlu güvence göstermekle yükümlüdür.
E) Hâkim, tazminatın kapsamını ve ödenme biçimini, durumun gereğini ve özellikle kusurun ağırlığını göz önüne alarak belirler.

2017/Hakimlik
Türk borçlar hukukunda, aşağıdakilerden hangisi hukuka aykırılığı ortadan kaldıran bir sebep olarak değerlendirilemez?

a) Kanunun verdiği bir yetkinin kullanılması
b) Zarar görenin, kişilik hakkına verilecek zarara önceden razı olması
c) Üçüncü bir kişinin şahıs varlığına yönelik devam eden saldırı karşısında haklı savunmada bulunulması
d) Özel hukuktan doğan bir hakkın kullanılması
e) Zorunluluk hâlinin bulunması

2016

I. Zorunluluk hallerinin mevcut bulunması
II. Zarar görenin hafif kusuru
III. Zarar verenin davranışının haklı savunma niteliği taşıması
IV. Yetkili kamu makamlarının müdahalesinin zamanında sağlanamayacak olması durumunda kişinin hakkını kendi gücüyle koruması
V. Zarar verenin davranışının haksız tahrik dolayısıyla ortaya çıkması

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, yukarıdakilerden hangileri haksız fiillerde "hukuka aykırılığı kaldıran haller" arasında yer alır?

A) I, II ve III B) I, II ve IV C) I, III ve IV D) II, IV ve V E) III, IV ve V

2023

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, hukuka aykırılığı kaldıran haller ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Kişinin haksız tahrik altında bulunduğu hallerde gerçekleştireceği fiil, hukuka aykırı sayılmaz.
B) Kanunun verdiği yetkiye dayanan ve bu yetkinin sınırları içinde kalan bir fiil, zarara yol açsa bile, hukuka aykırı sayılmaz.
C) Daha üstün nitelikte özel veya kamusal yararın söz konusu olduğu durumlarda fiil, hukuka aykırı sayılmaz.
D) Haklı savunmada bulunan, saldıranın şahsına veya mallarına verdiği zarardan sorumlu tutulamaz.
E) Kendisini veya başkasını açık ya da yakın bir zarar tehlikesinden korumak için diğer bir kişinin mallarına zarar verenin, bu zararı giderim yükümlülüğünü hâkim hakkaniyete göre belirler.

2020/1

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre,aşağıdakilerden hangisi hukuka aykırılığı ortadan kaldıran hâller arasında yer almaz?

A) Zamanaşımı
B) Haklı savunma
C) Zarar görenin rızası
D) Üstün nitelikli kamusal yarar
E) Kanunun verdiği yetkiye dayanma

2019/1

"(A), soğuk bir kış gününde, dağda donmaktan kurtulmak için (B)'nin kulübesinin kapısını kırarak içeri girmiştir."
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, (A)'nın bu davranışı aşağıdakilerden hangisine örnektir?

A) Haklı savunma
B) Zarar görenin rızası
C) Haksız tahrik
D) Zorunluluk hâli
E) Kişinin hakkını kendi gücüyle koruma

2023/3

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun haksız fiiller ile ilgili genel hükümlerine göre, zarar verenin davranışının haklı savunma niteliği taşıması durumunda doğacak hukuki sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

B) Haklı savunmada bulunan kişi, kendisine saldıranın şahsına veya mallarına verdiği zarardan sorumlu tutulamaz.

KUSUR

Haksız fiil sorumluluğu ayırtetme gücü ile başlar.

Kusur, kast veya taksir şeklinde ortaya çıkabilir.

- Kast, kişinin zararlı sonuca bilerek ve isteyerek sebebiyet vermesidir.
- Taksir ise kişinin tedbirsizce, dikkatsizce davranarak icra ettiği meslek veya sanatın gerektirdiği özeni göstermeyerek zararlı sebebin doğumuna sebep olmasıdır.

Tbk m.59

Ayırt etme gücünü geçici olarak kaybeden kişi, bu sırada verdiği zararları gidermekle yükümlüdür. Ancak, ayırt etme gücünü kaybetmede kusuru olmadığını ispat ederse, sorumluluktan kurtulur.

İLLİYET BAĞI

Özellikleri:Haksız fiilden bahsedebilmek için hukuka aykırı fiil ile zarar arasından nedensellik ilişkisinin bulunması şarttır.
İlliyet bağının varlığını ispat yükü, zarar görene aittir.

İlliyet Bağını Kesen Sebepler : 1-Mücbir Sebep 2- Zarar görenin ağır kusuru 3-Üçüncü Kişinin ağır kusuru

ZARAR

Haksız fiil sonucu meydana gelen borç ilişkisinden doğan edim tazminattır.

Tazminat **MADDİ tazminat ve MANEVİ tazminat** olarak ikiye ayrılır.

Bedensel zarar (Yaralanma) Tbk m.54

- Tedavi giderleri.
- Kazanç kaybı.
- Çalışma gücünün azalmasından ya da yitirilmesinden doğan kayıplar.
- Ekonomik geleceğin sarsılmasından doğan kayıplar.

Ölüm Halinde Tbk 53 m.

Ölüm hâlinde uğranılan zararlar özellikle şunlardır:

1. Cenaze giderleri.

2. Ölüm hemen gerçekleşmemişse tedavi giderleri ile çalışma gücünün azalmasından ya da yitirilmesinden doğan kayıplar.

3. Ölenin desteğinden /yoksun kalan kişilerin bu sebeple uğradıkları kayıplar. (Destekten yoksun kalma tazminatı)

TAZMİNATTAN İNDİRİM SEBEPLERİ

BK. 52 .madde

Zarar gören ;

I. zararı doğuran fiile razı olmuş veya
II. zararın doğmasında ya da artmasında etkili olmuş
III. yahut tazminat yükümlüsünün durumunu ağırlaştırmış ise
IV. hâkim, tazminatı indirebilir veya tamamen kaldırabilir.

Zarara hafif kusuruyla sebep olan tazminat yükümlüsü, tazminatı ödediğinde yoksulluğa düşecek olur ve hakkaniyet de gerektirirse hâkim, tazminatı indirebilir.

2023/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi haksız fiillerde hâkimin tazminatı indirebileceği veya tamamen kaldırabileceği hâller arasında yer almaz?

A) Zarar görenin, zararı doğuran fiile razı olması
B) Zarar görenin zararın doğmasında etkili olması
C) Zarar görenin zararın artmasında etkili olması
D) Zarar görenin zarar verenin üçüncü dereceye kadar akrabası olması
E) Zarar görenin tazminat yükümlüsünün durumunu ağırlaştırması

2026/2 SGS

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre aşağıdakilerden hangisi haksız fiil hâlinde tazminatın indirilmesi sebepleri arasında yer almaz?

A) Zarar görenin iflas etmiş olması
B) Zarar görenin zararı doğuran fiile razı olması
C) Zarar görenin zararın doğmasında etkili olması
D) Zarar görenin zararın artmasında etkili olması
E) Zarar görenin tazminat yükümlüsünün durumunu ağırlaştırılması

2025 Nisan Hmgs

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre haksız fiilden doğan borç ilişkilerinde sorumlulukla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Zarar verici fiili yasaklayan bir hukuk kuralı bulunmasa bile ahlaka aykırı bir fiille başkasına kasten zarar veren kişi sebep olduğu zararı gidermekle yükümlüdür.
B) Hâkim, uğranılan zararın miktarı tam olarak ispat edilemediğinde zarar görenin alması gerektiği önlemleri de göz önünde tutarak zararın miktarını hakkaniyete uygun olarak belirler.
C) Hâkim, zarara ağır kusuruyla sebep olan tazminat yükümlüsünün tazminatı ödediğinde yoksulluğa düşecek olması hâlinde tazminatı resen indirir.
D) Tazminatın ırat biçiminde ödenmesine hükmedilirse borçlu, güvence göstermekle yükümlü olur.
E) Zararı ve zarar verenin kusurunu ispät yükü kural olarak zarar görene aittir.

2025/3

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre haksız fiilden doğan sorumlulukla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Kusurlu ve hukuka aykırı bir fiille başkasına zarar veren,bu zararı gidermekle yükümlüdür.

B) Zarar verici fiili yasaklayan bir hukuk kuralı bulunmasa bile, ahlaka aykırı bir fiille başkasına kasten zarar veren, bu zararı gidermekle yükümlüdür.

C) Zarar gören, zararını ve zarar verenin kusurunu ispat yükü altındadır.

D) Hâkim, tazminatın kapsamını ve ödenme biçimini, durumun gereğini ve özellikle kusurun ağırlığını göz önüne alarak belirler.

E) Zarara ağır veya hafif kusuruyla sebep olan tazminat yükümlüsü, tazminatı ödediğinde yoksulluğa düşecek olur ve hakkaniyet de gerektirirse hâkim, tazminatı indirebilir ve hatta kaldırabilir.

MANEVİ TAZMİNAT

Manevi tazminat, zarar görenin kişilik değerlerinde iradesi dışında meydana gelen eksilmenin giderilmesidir.

Hâkim, bir kimsenin **bedensel bütünlüğünün zedelenmesi durumunda**, olayın özelliklerini göz önünde tutarak, zarar görene uygun bir miktar paranın manevi tazminat olarak ödenmesine karar verebilir.

Kural olarak MANEVİ TAZMİNAT TALEP HAKKI ZARAR GÖRENE AİTTİR.

ANCAK ; Ağır bedensel zarar veya ölüm hâlinde, zarar görenin veya ölenin yakınlarına da manevi tazminat olarak uygun bir miktar paranın ödenmesine karar verilebilir.

Tbk m.58.
Kişilik hakkının zedelenmesinden zarar gören, uğradığı manevi zarara karşılık manevi tazminat adı altında bir miktar para ödenmesini isteyebilir.

Hâkim, bu tazminatın ödenmesi yerine,diğer bir giderim biçimi kararlaştırabilir veya bu tazminata ekleyebilir; özellikle saldırıyı kınayan bir karar verebilir ve bu kararın yayımlanmasına hükmedebilir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, haksız fiil sonucunda doğan manevi zarar ve bu zararın giderilmesi talebi hakkında aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Manevi tazminat, zarar görenin kişilik değerlerinde iradesi dışında meydana gelen eksilmenin giderilmesidir.
B) Kişilik değerlerinin ihlalinden hem maddi hem de manevi zarar doğabilir.
C) Hâkim, manevi zararın giderim biçimi olarak yalnızca bir miktar paranın nakden ödenmesine karar verebilir.
D) Ağır bedensel zarar veya ölüm hâlinde, zarar görenin veya ölenin yakınlarına da manevi tazminat olarak uygun bir miktar paranın ödenmesine karar verilebilir.
E) Zarar gören, zararı doğuran fiile razı olmuş veya zararın doğmasında ya da artmasında etkili olmuşsa hâkim, tazminatı indirebilir veya tamamen kaldırabilir.

2023/3
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun haksız fiil ile ilgili genel hükümlerine göre, aşağıdakilerden hangisi zarar görenin hayatta olduğu durumlarda "bedensel zarar" olarak tazmini talep edilebilecek hususlar arasında yer almaz?

A) Çalışma gücünün azalmasından ya da yitirilmesinden
doğan kayıplar
B) Tedavi giderleri
C) Kazanç kaybı
D) Destekten yoksun kalma zararları
E) Ekonomik geleceğin sarsılmasından doğan kayıplar

KUSURSUZ SORUMLUK HALLERİ

1- HAKKANIYET SORUMLULUĞU,

Ayırtım gücü olmayanlar kural olarak haksız fiillerinden sorumlu değildirler.Borçlar Kanunu
OYSA,

Hakkaniyet gerektiriyorsa; hakim, ayırt etme gücü bulunmayan kişinin haksız fiil sonucu verdiği zararın, tamamen veya kısmen giderilmesine karar verir**.**
Zengin deli+fakir çiftçi

2- DIKKAT VE ÖZEN YÜKÜMÜNDEN DOĞAN SORUMLULUK

1-Adam çaliştiranin sorumluluğu
2-Yapı malikinin sorumluluğu
3-Hayvan bulunduranın sorumluluğu
BORÇLAR KANUNU

- Evbaşkanının sorumluluğu
- Taşınmaz Malikinin Sorumluluğu
- Devletin Sicillerin tutulmasından doğan sorumluluğu

- MEDENİ KANUNDA DÜZENLENMİŞTİR.

3- TEHLIKE SORUMLULUĞU

- Tehlikeli İşletme Sorumluluğu BK

- Motorlu araç İşletenin sorumluluğu
- KTK

KURTULUŞ KANITI GETİRİLEBİLENLER
Adam çalıştıranın sorumluluğu
Hayvan bulunduranın sorumluluğu
Ev başkanının sorumluluğu

EVDEKİ HAYVAN ADAM

Adam Çalıştıranın Sorumluluğu

Tbk m.66

Adam çalıştıran, çalışanın, kendisine verilen işin yapılması sırasında başkalarına verdiği zararı gidermekle yükümlüdür.

Çalışan ile çalıştıran arasında **emir-talimat ilişkisi (Bağımlılık) aranır**.Ancak İş sözleşmesi şart değildir.

Adam çalıştıran, ödediği tazminat için, zarar veren çalışana, ancak onun bizzat sorumlu olduğu ölçüde rücu hakkına sahiptir.

Adam çalıştıran, çalışanını seçerken, işiyle ilgili talimat verirken, gözetim ve denetimde bulunurken, **zararın doğmasını engellemek için gerekli özeni gösterdiğini ispat ederse, sorumlu olmaz.**

Bir işletmede adam çalıştıran, işletmenin çalışma düzeninin zararın doğmasını önlemeye elverişli olduğunu ispat etmedikçe, o işletmenin faaliyetleri dolayısıyla sebep olunan zararı gidermekle yükümlüdür.

2025/3

Adam çalıştıranın sorumluluğuna ilişkin aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Adam çalıştıranın sorumluluğu bir haksız fiil sorumluluğudur.

B) Adam çalıştıran, çalışanını seçerken, işiyle ilgili talimat verirken, gözetim ve denetimde bulunurken, zararın doğmasını engellemek için gerekli özeni gösterdiğini ispat ederek kurtuluş kanıtı getirebilir ve sorumluluktan kurtulabilir.

C) Adam çalıştıran, ödediği tazminat için, zarar veren çalışana, ancak onun bizzat sorumlu olduğu ölçüde rücu hakkına sahiptir.

D) Adam çalıştıranın sorumluluğunun doğabilmesi için,çalıştırılan kişi ile çalıştıran arasında bir bağımlılık ilişkisinin bulunması şart değildir.

E) Bir işletmede adam çalıştıran, işletmenin çalışma düzeninin zararın doğmasını önlemeye elverişli olduğunu ispat etmedikçe, o işletmenin faaliyetleri dolayısıyla sebep olunan zararı gidermekle yükümlüdür.

Yapı Malikinin Sorumluluğu

Bir binanın veya diğer yapı eserlerinin maliki, bunların yapımındaki bozukluklardan veya bakımındaki eksikliklerden doğan zararı gidermekle yükümlüdür.

İntifa ve oturma hakkı sahipleri de, binanın bakımındaki **eksikliklerden** doğan zararlardan, malikle birlikte müteselsilen sorumludurlar.

Sorumluların, bu sebeplerle kendilerine karşı sorumlu olan diğer kişilere rücu hakkı saklıdır.

Kurtuluş Kanıtı getiremez.

2026/2 SGS

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre yapı malikinin sorumluluğuyla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Bir binanın veya diğer yapı eserlerinin maliki, bunların yapımındaki bozukluklardan doğan zararı gidermekle yükümlüdür.

B) İntifa hakkı sahipleri, binanın yapımındaki bozukluklardan doğan zararlardan, malikle birlikte müştereken sorumludurlar.

C) Bir başkasına ait bina veya diğer yapı eserlerinden zarar görme tehlikesiyle karşılaşan kişi, bu tehlikenin giderilmesi için gerekli önlemlerin alınmasını hak sahiplerinden isteyebilir.

D) Bir binanın veya diğer yapı eserlerinin maliki, bunların bakımındaki eksikliklerden doğan zararı gidermekle yükümlüdür.

E) Yapı malikinin sorumluluğu özen sorumluluğu kapsamında düzenlenmektedir

2025/1

I. Hakkaniyet sorumluluğu
II. Adam çalıştıranın sorumluluğu
III. Hayvan bulunduranın sorumluluğu
IV. Yapı malikinin sorumluluğu
V. Tehlike sorumluluğu

6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa göre yukarıdaki kusursuz sorumluluk hâllerinden hangilerinde gerekli özenin gösterildiği ispat edilerek sorumluluktan kurtulmak mümkündür?

A) I ve IV B) II ve III C) I, III ve V D) II, III ve IV E) II, IV ve V

2024/3 Sorusu

Aşağıdaki sorumluluklardan hangisinde kurtuluş kanıtı getirme imkânı bulunmaktadır?
A) Taşınmaz malikinin sorumluluğu
B) Yapı malikinin sorumluluğu
C) Motorlu araç işletenin sorumluluğu
D) Genel tehlike sorumluluğu
E) Hayvan bulunduranın sorumluluğu

Borçlar Hukuku-MURATCEM HOCA

2026/1 SGS

I. Hakkaniyet sorumluluğu
II. Yapı malikinin sorumluluğu
III. Adam çalıştıranın sorumluluğu
IV. Tehlike sorumluluğu

Yukarıdakilerden hangileri 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda özen sorumluluğu başlığı altında düzenlenmektedir?

A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) III ve IV
E) I, II ve III

2023/2 SGS

I. Hakkaniyet sorumluluğu
II. Adam çalıştıranın sorumluluğu
III. Hayvan bulunduranın sorumluluğu
IV. Motorlu araç işletenin sorumluluğu

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, yukarıdakilerden hangisi/hangileri kusursuz sorumluluğa ilişkin özen sorumluluğu (olağan sebep sorumluluğu) hâllerindendir?

A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve II D) I ve III E) II ve III

Hayvan Bulunduranın Sorumluluğu Tbk m.67

Bir hayvanın bakımını ve yönetimini sürekli veya geçici olarak üstlenen kişi, hayvanın verdiği zararı gidermekle yükümlüdür.

Hayvan bulunduran, bu zararın doğmasını engellemek için **gerekli özeni gösterdiğini ispat ederse sorumlu olmaz.**

Hayvan, bir başkası veya bir **başkasına ait hayvan** tarafından **ürkütülmüş olursa**, hayvanı bulunduranın, bu kişilere **rücu hakkı** saklıdır.

- Hayvan, başkasının taşınmazı üzerinde (bitkiler, hayvanlar, ürünler, geçici veya sabit yapı eserleri ve hatta insanlar) bir zarar meydana getirirse, taşınmazın zilyedi, o hayvanı;

1) Yakalayabilir.

2) Zararı giderilinceye kadar alıkoyabilir.

3) Durum ve koşullar haklı gösteriyorsa hayvanı diğer yollarla etkisiz hale getirebilir. Bu durumda, taşınmazın zilyedi, derhâl hayvan sahibine bilgi vermek zorundadır. Sahibini bilmiyorsa onun bulunması için gerekli girişimleri yapmak zorundadır

TEHLİKE SORUMLULUĞU

2025/2

I. Bir hayvanın bakımını ve yönetimini sürekli veya geçici olarak üstlenen kişi, hayvanın verdiği zararı gidermekle yükümlüdür.

II. Hayvan bulunduran, zararın doğmasını engellemek için gerekli özeni gösterdiğini ispat ederse sorumlu olmaz.

III. Bir kişinin hayvanı, başkasının taşınırına bir zarar verdiği takdirde, taşınırın maliki, o hayvanı yakalayabilir, zararı giderilinceye kadar alıkoyabilir.

IV. Bir kişinin hayvanı, başkasının taşınmazı üzerinde bir zarar verdiği takdirde, taşınmazın maliki durumu derhâl kolluk kuvvetlerine bildirmek ve hayvan sahibinin bulunması için gerekli girişimleri yapmak zorundadır.

2-**6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre hayvan bulunduranın sorumluluğuyla ilgili yukarıdakilerden hangileri doğrudur?**

A) I ve II B) I ve IV C) II ve III D) III ve IV E) I, II ve III

2024/1
Aşağıdakilerden hangisi 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda düzenlenen kusursuz sorumluluk hâlleri arasında yer almaz?

A) Adam çalıştıranın sorumluluğu
B) Hayvan bulunduranın sorumluluğu
C) Yapı malikinin sorumluluğu
D) Tehlike sorumluluğu
E) İdarenin hukuka aykırı işlem ve eylemlerinden sorumluluğu

2019/2

I. Hakkaniyet sorumluluğu
II. Tehlike sorumluluğu
III. Adam çalıştıranın sorumluluğu
IV. Hayvan bulunduranın sorumluluğu

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre,yukarıdaki kusursuz sorumluluk hâllerinden hangilerinde zararın Doğmasını engellemek için gerekli özenin gösterildiğinin ispatı ile sorumluluktan kurtulma imkânı söz konusudur?

A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) II ve IV E) III ve IV

2024/2

Aşağıdakilerden hangisi tehlike sorumluluğu hâllerinden biri değildir?

A) Motorlu taşıt işletenin sorumluluğu
B) Sivil hava aracı işletenin sorumluluğu
C) Nükleer enerji santrali işletenin sorumluluğu
D) Petrol arama ve üretimi faaliyetlerinden kaynaklanan sorumluluk
E) Tapu sicilinin tutulmasından kaynaklanan sorumluluk

Haksız Fiil Zamanaşımı

Tazminat istemi, zarar görenin zararı ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği tarihten başlayarak **iki yılın** ve her hâlde fiilin işlendiği tarihten başlayarak **on yılın** geçmesiyle zamanaşımına uğrar.

Ancak, tazminat ceza kanunlarının daha uzun bir zamanaşımı öngördüğü cezayı gerektiren bir fiilden doğmuşsa, bu zamanaşımı uygulanır.

Rücu istemi, tazminatın tamamının ödendiği ve birlikte sorumlu kişinin öğrenildiği tarihten başlayarak **iki yılın** ve her hâlde tazminatın tamamının ödendiği tarihten başlayarak **on yılın** geçmesiyle zamanaşımına uğrar.

2024/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, haksız fiilden kaynaklanan sorumlulukta zararın ispatı konusunda ispat yükü kime aittir?

A) İcra müdürüne B) Zarar görene C) Hakime D) Cumhuriyet savcısına E) Zarar verene

Borçlar Hukuku-MURATCEM HOCA

2026/1 Smmm Yeterlilik

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, haksız bir fiil ile mal iktisabından doğan borçlarda zamanaşımı, zarara uğrayan tarafından durumun öğrenilmesinden itibaren kaç yıldır?

A) 1 **B) 2** **C) 3** **D) 5** **E) 8**

2024/3 Sorusu

Ahmet, arabasını onun tahsisli park yerine park eden Mehmet'e sinirlenmiş ve bir gece Mehmet'in arabasının dört lastiğini birden çivileyerek patlatmıştır.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre Mehmet zararını Ahmet'ten ne kadar süre içinde isteyebilir?

A) Zararı ve zararı verenin Ahmet olduğunu öğrendiği andan itibaren 1 yıl ve her halükârda bu fiilin işlenmesinden itibaren 5 yıl içinde
B) Zararı ve zararı verenin Ahmet olduğunu öğrendiği andan itibaren 2 yıl ve her halükârda bu fiilin işlenmesinden itibaren 20 yıl içinde
C) Zararı ve zararı verenin Ahmet olduğunu öğrendiği andan itibaren 1 yıl ve her halükârda bu fiilin işlenmesinden itibaren 10 yıl içinde
D) Zararı ve zararı verenin Ahmet olduğunu öğrendiği andan itibaren 2 yıl ve her halükârda bu fiilin işlenmesinden itibaren 10 yıl içinde
E) Zararı ve zararı verenin Ahmet olduğunu öğrendiği andan itibaren 2 yıl ve her halükârda bu fiilin işlenmesinden itibaren 5 yıl içinde

2025/1

Aşağıdakilerden hangisi haksız fiilin varlığı için gerekli olan şartlardan biri değildir?

A) Zenginleşme
B) Kusur
C) Zarar
D) Nedensellik bağı

YARGILAMA

Hukuk hakimi zarar verenin kusurunun olup olmadığı, ayırt etme gücünün bulunup bulunmadığı hakkında karar verirken, ceza hukukunun sorumlulukla ilgili hükümleriyle bağlı olmadığı gibi, ceza hâkimi tarafından verilen beraat kararıyla da bağlı değildir.

Aynı şekilde, ceza hâkiminin kusurun değerlendirilmesine ve zararın belirlenmesine ilişkin kararı da, hukuk hâkimini bağlamaz.

Tazminat hükmünün değiştirilmesi

Bedensel zararın kapsamı, **karar verme sırasında tam olarak belirlenemiyorsa** hâkim, kararın kesinleşmesinden başlayarak **iki yıl içinde**, tazminat hükmünü değiştirme yetkisini saklı tutabilir.

Geçici ödemeler

Zarar gören, iddiasının haklılığını gösteren **inandırıcı kanıtlar sunduğu** ve ekonomik durumu da gerektirdiği takdirde hâkim, istem üzerine davalının zarar görene geçici ödeme yapmasına karar verebilir.
Davalının yaptığı geçici ödemeler, hükmedilen tazminata mahsup edilir; tazminata hükmedilmezse hâkim, davacının aldığı geçici ödemeleri, yasal faizi ile birlikte geri vermesine karar verir.

2025/2

I. Hâkim, zarar verenin kusurunun olup olmadığı hakkında karar verirken, ceza hukukunun sorumlulukla ilgili hükümleriyle bağlı değildir.
II. Hâkim, zarar verenin ayırt etme gücünün bulunup bulunmadığı hakkında karar verirken, ceza hukukunun sorumlulukla ilgili hükümleriyle bağlıdır.
III. Hâkim, ceza hâkimi tarafından verilen beraat kararıyla bağlıdır.
IV. Ceza hâkiminin kusurun değerlendirilmesine ilişkin kararı hukuk hâkimini bağlamaz.
V. Ceza hâkiminin zararın belirlenmesine ilişkin kararı hukuk hâkimini bağlar.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre haksız fiil yargılamasıyla ilgili yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

A) I ve III
B) I ve IV
C) I, III ve IV
D) II, III ve V
E) II, IV ve V

2021/3

I. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda kusurlu ve kusursuz sorumluluk hâlleri, haksız fiillerden doğan borç ilişkileri başlığı altında düzenlenmiştir.

II. Haksız fiilden doğan tazminat istemi, zarar görenin zararı ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği tarihten başlayarak beş yılın geçmesiyle zamanaşımına uğrar.

III. Bir kişinin sorumluluğu, birden çok sebebe dayandırılabiliyorsa hâkim, zarar gören aksini istemiş olmadıkça veya kanunda aksi öngörülmedikçe, zarar görene en iyi giderim imkânı sağlayan sorumluluk sebebine göre karar verir.

IV. Ayırt etme gücünü geçici olarak kaybeden kişi, bu sırada verdiği zararları gidermekle hiçbir şekilde yükümlü değildir.

V. Hâkim, ceza hâkimi tarafından verilen beraat kararıyla her konuda her zaman bağlıdır.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, haksız fiilden doğan borç ilişkileri hakkında yukarıda verilen ifadelerden hangisi/hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III D) II ve V E) I, IV ve V

SEBEPSİZ ZENGİNLEŞMEDEN DOĞAN BORÇLAR

Haklı bir sebep olmaksızın, bir başkasının **malvarlığından veya emeğinden zenginleşen**,

bu zenginleşmeyi geri vermekle yükümlüdür

SEBEPSİZ ZENGİNLEŞMENİN UNSURLARI			
ZENGİNLEŞME	FAKİRLEŞME	HAKLI SEBEBİN OLMAMASI	İLLİYET BAĞI

HÜKÜMLERİ

Borçlanmadığı edimi kendi isteğiyle yerine getiren kimse, bunu ancak, kendisini borçlu sanarak yerine getirdiğini ispat ederse geri isteyebilir.

Zamanaşımına uğramış bir borcun ifasından veya ahlaki bir ödevin yerine getirilmiş olmasından kaynaklanan zenginleşmeler geri istenemez.

Hukuka veya ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi amacıyla verilen şey geri istenemez. Ancak, açılan davada hâkim, bu şeyin Devlete mal edilmesine karar verebilir.

Sebepsiz zenginleşmenin yaptırımı; verilenlerin İADESİNİ istemektir. (Haksız fiilde TAZMİNAT istenirdi)

SEBEPSİZ ZENGİNLEŞMEDE İADE BORCUNUN KAPSAMI

İyiniyetli Zenginleşen

1-Elinde kalanı verir.Zararlardan sorumlu değildir.
2-Zorunlu giderleri talep edebilir.
3-Faydalı giderlerini talep edebilir.
4-Yaptığı masraflar kendisine ödeninceye kadar malı geri vermekten kaçınabilir.
5-Lüks giderleri isteyemez.Ancak ayırıp alma imkanı vardır.

Kötüniyetli Zenginleşen

1-Zenginleşmenin tamamını iade eder.Zarar ve hasardan sorumludur.
2-Zorunlu giderleri talep edebilir.
3-Faydalı giderlerinin mevcut değer Artışını talep edebilir.
4-Lüks giderleri isteyemez.Ancak ayırıp alma imkanı vardır

2025/2

I. Yararlı giderlerin tamamı
II. Zorunlu giderlerin tamamı
III. Lüks giderlerin tamamı

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri kötü niyetli zenginleşenin giderleri isteme hakkının kapsamına dahildir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D) I ve III E) II ve III

2026/1 SGS
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre sebepsiz zenginleşenin iade borcuna ilişkin aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Sebepsiz zenginleşen, zenginleşmenin geri istenmesi sırasında elinden çıkmış olduğunu ispat ettiği kısmın dışında kalanı geri vermekle yükümlüdür.

B) Zenginleşen iyiniyetli değilse, zorunlu giderlerinin ve yararlı giderlerinin tamamını diğer taraftan isteyebilir.

C) Hukuka veya ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi amacıyla verilen şey geri istenemez. Ancak, açılan davada hâkim, bu şeyin Devlete mal edilmesine karar
verebilir.

D) Zenginleşme, zenginleşenin bir alacak hakkı kazanması suretiyle gerçekleşmişse diğer taraf, istem hakkı zamanaşımına uğramış olsa bile, her zaman bu borcunu ifadan kaçınabilir.

E) Zenginleşen, zenginleşmeyi iyiniyetli olmaksızın elden çıkarmışsa veya elden çıkarırken ileride geri vermek zorunda kalabileceğini hesaba katması gerekiyorsa, zenginleşmenin tamamını geri vermekle yükümlüdür.

Sebepsiz Zenginleşme Davasının Açılamayacağı Haller:

1- Zamanaşımına uğrayan borcun ifası
2- Ahlaki bir ödevin yerine getirilmesi

3- Eksik borçların ifası

4- Hukuka veya ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi amacıyla verilen şey

Sebepsiz Zenginleşme Davası en son açılacak davadır.Taraflar arasında geçerli bir sözleşme var ise sözleşmeye dayalı iade davası açılır.

Yine mülkiyet kaybedilmemiş ise mülkiyete dayalı iade davası açılır.

Bunlardan biri ile dava yoluna başvurulamıyorsa SEBEPSİZ ZENGİNLEŞME DAVASI açılabilir.

ZAMANAŞIMI

Sebepsiz zenginleşmeden doğan istem hakkı, hak sahibinin geri isteme hakkı olduğunu öğrendiği tarihten başlayarak **iki yılın** ve her hâlde zenginleşmenin gerçekleştiği tarihten başlayarak **on yılın** geçmesiyle zamanaşımına uğrar.

Zenginleşme, zenginleşenin bir alacak hakkı kazanması suretiyle gerçekleşmişse diğer taraf, istem hakkı zamanaşımına uğramış olsa bile, her zaman bu borcunu ifadan kaçınabilir.

Zenginleşmenin hesaplanacağı tarih, zenginleşmenin fiilen gerçekleştiği tarih değil; zenginleşmenin geri istendiği tarihtir

2025/3

Aşağıdakilerden hangisinde sebepsiz zenginleşmeye dayanılarak talepte bulunulamaz?

A) A'nın kendi elektrik faturası yerine eski eşinin elektrik faturasını ödemesinde

B) A'nın yanlış hesap numarasına para havale etmesinde

C) Kesin hükümsüz bir sözleşme için yerine getirilmiş olan karşı edimin iadesinde

D) Sonraki kusursuz ifa imkânsızlığı hâllerinde yerine getirilmiş karşı edimin iadesinde

E) Yolsuz tescille bir başka kişi adına kaydedilmiş taşınmazın iadesinde

2026/2 SGS

Sebepsiz zenginleşmeden doğan istem hakkı, hak sahibinin geri isteme hakkı olduğunu öğrendiği tarihten başlayarak ---- yılın ve her hâlde zenginleşmenin gerçekleştiği tarihten başlayarak ----- yılın geçmesiyle zamanaşımına uğrar.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre yukarıda boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) 1-10
B) 2-5
C) 2-10
D) 3-10
E) 5-10

2022/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, aşağıdaki durumlardan hangisinde sebepsiz zenginleşmeye dayalı iade talebi söz konusu olamaz?

A) Evin önünden geçen (A)'nın başına düşüp onu hastanelik eden kiremidin kendi çatısından düştüğünü sanan (B), (A)'nın tüm hastane masraflarını karşılar.Oysa kiremit aslında kendi evinin çatısından değil, komşusu (H)'nin çatısından düşmüştür.

B) (Ü), zamanaşımına uğramış olan 50.000 ₺ borcunu,borcun zamanaşımına uğradığından habersiz olarak, alacaklı (F)'ye ödemiştir.

C) (A), (B)'ye olan borcunu ödemek isterken, hesap numaralarını karıştırıp yanlışlıkla (C)'nin banka hesabına para yatırmıştır.

D) (A), eşi (D)'nin kira borcunu kiraya veren (K)'ye ödediğini bilmeden (K)'nin banka hesabına kira parasını yatırarak ikinci kez ödemede bulunmuştur.

E) (A), (B)'ye geçersiz bir satış sözleşmesine dayanarak 100.000 ₺ ödemede bulunmuştur.

2024/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, sebepsiz zenginleşmeden doğan istem hakkı her hâlde zenginleşmenin gerçekleştiği tarihten itibaren kaç yılın geçmesiyle zamanaşımına uğrar?

A) 1 B) 2 C) 5 D) 10 E) 20

2024/1

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun sebepsiz zenginleşme ile ilgili genel hükümlerine göre, bir şeyin hukuka veya ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi amacıyla verilmesi durumunda doğabilecek hukuki sonuç aşağıdakilerden hangisinde doğru ifade edilmiştir?

C) Hukuka veya ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi amacıyla verilen şey geri istenemez; ancak, açılan davada hâkim, bu şeyin Devlete mal edilmesine karar verebilir.

2024/3 Sorusu
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre sebepsiz zenginleşme ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Borçlanmadığı edimi kendi isteğiyle yerine getiren kimse, bunu ancak, kendisini borçlu sanarak yerine getirdiğini ispat ederse geri isteyebilir.
B) İyiniyetli sebepsiz zenginleşen, zenginleşmenin geri istenmesi sırasında elinden çıkmış olduğunu ispat ettiği kısmın dışında kalanı iade etmekle yükümlüdür.
C) Zenginleşen iyiniyetli değilse, zorunlu giderlerinin ve yararlı giderlerinden sadece geri verme zamanında mevcut olan değer artışının ödenmesini isteyebilir.
D) Hukuka veya ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi amacıyla verilen şey geri istenmez.
E) Hukuka veya ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi amacıyla verilen şey, kazandırmayı gerçekleştiren kişi tarafından geri istenebilir.

2025/1
Aşağıdaki hâllerden hangisinde sebepsiz zenginleşme davası açılamaz?

A) Soyut borç tanımasından doğan borcun ifası
B) Seçimlik borcun ifası
C) Eşyaya bağlı borcun ifası
D) Zamanaşımına uğramış borcun ifası
E) Temerrütten doğan borcun ifası

2021/1

I. Sebepsiz zenginleşen, zenginleşmeyi iyiniyetli olmaksızın elden çıkarmışsa zenginleşmenin tamamını geri vermekle yükümlüdür.

II. Zamanaşımına uğramış bir borcun ifasından veya ahlaki bir ödevin yerine getirilmiş olmasından kaynaklanan zenginleşmeler sebepsiz zenginleşme hükümlerine dayanılarak geri istenemez.

III. Hukuka veya ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi amacıyla verilen şey sebepsiz zenginleşme hükümlerine dayanılarak geri istenebilir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, sebepsiz zenginleşme ile ilgili olarak yukarıdakilerden hangisi/hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

2025/2

I. Borçlanmadığı edimi kendi isteğiyle yerine getiren kimse,bunu ancak, kendisini borçlu sanarak yerine getirdiğini ispat ederse geri isteyebilir.
II. Zenginleşme, zenginleşenin bir alacak hakkı kazanması suretiyle gerçekleşmişse diğer taraf, ancak istem hakkı zamanaşımına uğramamışsa bu borcunu ifadan kaçınabilir.
III. Hukuka veya ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi amacıyla verilen şey geri istenemez.
IV. Ahlaki bir ödevin yerine getirilmiş olmasından kaynaklanan zenginleşmeler geri istenemez.
V. Zamanaşımına uğramış bir borcun ifasından kaynaklanan zenginleşmeler geri istenebilir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre sebepsiz zenginleşme ile ilgili yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

A) I ve II B) I, II ve V C) I, III ve IV D) II, III ve IV E) III, IV ve V

EKSİK BORÇ

Hukuken talep edilemeyen yerine getirildiğinde ise iadesi istenemeyen borç.

İfa edilirse bu geçerli bir ifadır.

Eksik borç ifa edilirse bu ifa geçerli sayılır ve geri istenemez. (Yani sebepsiz zenginleşme davasına konu edilemez)

Eksik borçlar kanunda sınırlı sayılmıştır.

Zamanaşımına uğramış borç

Evlenme simsarlığından doğan borç

Kumar ve bahisten doğan borç

Ahlaki ödevin yerine getirilmesi

SONRADAN EKSİK BORÇLAR

*** Zamanaşımına uğramış borçlar**

*** Konkordatodan arta kalan alacaklar**

DOĞUŞTAN EKSİK BORÇLAR

* Evlenme simsarlığı
* Kumar ve bahis borcu
* Ahlaki ödevden doğan borçlar

Z E K A

Aşağıdakilerden hangisi bir eksik borç değildir?
A) Ahlaki ödevlerin yerine getirilmesinden doğan borçlar
B) Eşlerin birbirlerine olan borçları
C) Evlenme tellallığından doğan borçlar
D) Zamanaşımına uğramış borçlar
E) Kumar ve bahisten doğan borçlar

Aşağıdakilerden hangisi eksik borç değildir?
A) Haksız fiilden doğan borç
B) Kumar borcu
C) Zamanaşımına uğramış borç
D) Ahlaki ödevin yerine getirilmesinden doğan borç
E) Nafaka verme yükümlülüğü olmamasına karşın zor durumdaki yakına yapılan yardım

Aşağıdakilerden hangisi "Eksik Borçlara" ilişkin yanlış bir bilgidir?

A) Bu tür borçlarda ortada bir borç vardır. Fakat alacaklı tarafından talep ve dava edilemeyen borçlardır.

B) Borçlu zamanaşımını farketmeden ifada bulunursa bu ifa geçerli değildir. Sebepsiz zenginleşme teşkil eder.

C) Kumar ve bahisten doğan borçlar,evlenme tellallığından doğan borçlar ve ahlaki ödevlerden doğan borçlar doğuştan eksik borç olarak kabul edilir.

D) Zaman aşımına uğramış olan borçlar ise sonradan eksik hale gelen borçlardır.

E) Eksik borçlar, bir anlamda alacaklının devletin gücünü arkasına alamadığı, devlet eliyle borç luyu ifaya zorlayamadığı borçlardır

BORCUN KAYNAKLARI

1- SÖZLEŞMEDEN DOĞAN BORÇ
İFA BORCU DOĞAR

2- HAKSIZ FİİL
TAZMİNAT BORCU

3-SEBEPSİZ ZENGİNLEŞME
İADE BORCU

Hukuki sonuca ulaşmak maksadıyla yapılan ireda açıklamasına Hukuki İşlem denir.

2026/1 Smmm Yeterlilik

I. Sözleşmelerden doğan borç
II. Haksız fiillerden doğan borç
III. Sebepsiz zenginleşmeden doğan borç
IV. Amme alacağından doğan borç

Aşağıdaki hangi seçenekte 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre borç ilişkisinin kaynakları tam olarak ifade edilmiştir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) I, II ve III E) II, III ve IV

HUKUKİ İŞLEMLER

SÖZLEŞMENİN KURULUŞU

Bir sözleşmenin meydana gelebilmesi için, karşılıklı ve birbirine uygun suretle açıklanmış iki iradeye ihtiyaç duyulur. Bu irade açıklamalarından birine **ÖNERİ** (icap), diğerine ise **KABUL** denir.

Sözleşmenin esaslı unsurları üzerinde anlaşma olmadan sözleşme kurulmuş sayılmaz.

Taraflar sözleşmenin esaslı noktalarında uyuşmuşlarsa ikinci derecedeki noktalar üzerinde durulmamış olsa bile sözleşme kurulmuş sayılır.

SÖZLEŞMELER

ÖNERİ (İCAP)

Bir sözleşmenin meydana gelmesi için gerekli olan iki irade açıklamasından zaman bakımından önce yapılana ÖNERİ denir.

Tek taraflı ve karşı tarafa varması gerekli bir irade açıklamasıdır. (Bu sebeple öneri, tek taraflı hukuki işlem niteliğindedir.)

Sözleşmenin bütün esaslı unsurlarını içinde barındıran ve karşı tarafın usulüne uygun kabul beyanıyla sözleşmenin kurulmasını sağlayacak irade açıklamasına öneri denir.

Bir irade açıklamasına öneri diyebilmek için;

1- Kurulmasını teklif ettiği sözleşmenin **esaslı unsurlarını içermelidir**. Örneğin bir satım sözleşmesi için yapılan önerinin satılacak malı ve malın fiyatını içermesi gerekir.

2- Öneri, önerenin sözleşme yapma konusundaki iradesini (önerisi ile **BAĞLI OLMA iradesini**) yansıtması gerekir.

Öneriye davet;

Sözleşmenin esaslı unsurlarını içermeyen ve karşı tarafça kabulü halinde sözleşme kurabilecek olgunlukta OLMAYAN irade açıklamalarıdır. Örneğin “Arabamı 3 milyon liraya satmayı düşünüyorum ” demek bir öneri değil, öneriye davettir.

Stoklarla sınırlıdır,numunedir,teşhir ürünüdür vb ifadeler öneriye daveti ifade eder.

Öneren karşı tarafa bir sözleşme yapmayı teklif eder. Belli bir kişiye (kişiye öneri) VEYA kamuya karşı da (kamuya öneri) yapılabilir. Örneğin, mağazanın vitrinlerindeki fiyat etiketleri kamuya açık öneridir.

Fiyatın gösterilerek mal sergilenmesi veya fiyat listesi ,tarife gönderilmesi aksi açıkça ve kolaylıkla anlaşılmadıkça öneri sayılır.

Ismarlanmamış bir şeyin gönderilmesi öneri sayılmaz. Bu şeyi alan kişi, onu geri göndermek veya saklamakla yükümlü değildir.

2026/2 SGS

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre öneriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Hazır olmayanlar arasındaki bir öneriye cevaben zamanında gönderilen kabul, önerene geç ulaşır ve öneren onunla bağlı olmak istemezse, durumu hemen kabul edene bildirmek zorundadır.

B) Ismarlanmamış bir şeyin gönderilmesi öneri sayılmaz.

C) Öneren, kanun veya işin özelliği ya da durumun gereği açık bir kabulü beklemek zorunda değilse, öneri uygun bir sürede reddedilmediği takdirde, sözleşme kurulmuş sayılır.

D) Kabul için süre belirlenmeksizin hazır olmayan bir kişiye yapılan öneri, zamanında ve usulüne uygun olarak gönderilmiş bir yanıtın ulaşmasının beklenebileceği ana kadar, önereni bağlar.

E) Fiyatını göstererek mal sergilenmesi veya tarife, fiyat listesi ya da benzerlerinin gönderilmesi, aksi açıkça ve kolaylıkla anlaşılmadıkça öneriye davet sayılır.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, sözleşmelerin kuruluşu ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Sözleşmelerin kurulabilmesi için tarafların aynı yönde irade açıklamasında bulunmaları gerekir.

B) Sözleşmelerin kurulabilmesi için gerekli olan irade açıklamaları öneri (icap) ve kabuldür.

C) Fiyatını göstererek mal sergilenmesi, aksi açıkça ve kolaylıkla anlaşılmadıkça, öneri sayılır.

D) Kabul açıklaması, açık (sarih) ya da örtülü (zımnî) olarak yapılabilir.

E) Hazırlar arasında yapılan sözleşmelerde, kabul açıklamasıyla birlikte sözleşme kurulur

2024/3 sorusu
Aşağıdakilerden hangisi tek taraflı hukuki işlem değildir?

A) Cayma B) Miras sözleşmesi C) Fesih D) Dönme E) Vasiyetname

ÖNERİNİN BAĞLAYICILIĞI

SÜRELİ ÖNERİLERDE

Belirlenen süre kadar
Bağlar

SÜRESİZ ÖNERİLERDE

HAZIRLAR ARASI

Sadece O AN BAĞLAR

HAZIROLMAYANLAR ARASI

Usulune uygun gönderilen kabul beyanı önerene ulaşıncaya Kadar **BAĞLAR**

Bu süreler geçtikten sonra önerene ulaşan kabul haberi yeni bir öneri sayılır. Ancak kabulcü haberi zamanında göndermiş, fakat haber önerene geç ulaşmışsa önerenin derhal önerisiyle artık bağlı kalmak istemediğini kabulcüye bildirmesi gerekir. Yoksa sözleşme kurulmuş olur.

SÖZLEŞMELER

Hazırlar arası öneriden vazgeçilemez.

HAZIROLMAYANLAR ARASI ÖNERİDEN VE KABULDEN VAÇGEÇME (DÖNME)

Öneriden vazgeçme beyanı öneriyle aynı anda ulaştırırsa

Vazgeçme beyanı kabulcüye öneriden önce ulaşırsa

Öneriden vazgeçme beyanı, öneriden sonra ulaşmakla birlikte öneriden önce öğrenilmişse

Artık öneren önerisiyle bağlı kalmaz. Buna öneriden dönme denir

Aynı süreç kabul için de geçerlidir.

SÖZLEŞMELERİN KURULMA ANI VE HÜKÜM VE SONUÇ DOĞURMA ANI

HAZIRLAR ARASI SÖZLEŞMELERDE

KABUL BEYANI AÇIKLANDIĞI ANDA

HEM SÖZLEŞME KURULMUŞ OLUR

HEM DE SÖZLEŞME HÜKÜM VE SONUÇLARINI DOĞURMAYA BAŞLAR

HAZIR OLMAYANLAR ARASINDA

1. Öneri gönderildi	
2. Öneri ulaştı	Açık bir kabule ihtiyaç yoksa sözleşmenin hüküm ve sonuçlarını doğurma anl
3. Kabul gönderildi	Sözleşmenin hüküm ve sonuçlarını doğurma anı
4. Kabul ulaştı.	Sözleşmenin kurulma anı.(Varma teorisi-Kabul beyanının hakimiyet alanına ulaşması yeterlidir)

2024/2

A ile B, 100 ton demire ilişkin bir satım sözleşmesi yapmak istemektedir. A ton başına 20.000 ₺ ödemeye ilişkin teklifini B'ye posta yoluyla 23.11.2023 tarihinde göndermiş ve teklif B'ye 25.11.2023 tarihinde ulaşmıştır.
Teklifte bir süre sınırı belirtilmemiştir. B, kendisine teklif edilen fiyatı makul bulmuş ve teklifi kabul ettiğine dair postayı 29.11.2023 tarihinde A'ya göndermiştir. Bu beyan A'nın işyerine 01.12.2023 tarihinde ulaşmış, A ise kabule ilişkin mektubu 02.12.2023 tarihinde okumuştur.

Yukarıdaki bilgiler doğrultusunda taraflar arasındaki satım sözleşmesinin kurulma ile hüküm ve sonuçlarını doğurma anları hangi seçenekte sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

A) 25.11.2023-01.12.2023
B) 29.11.2023-01.12.2023
C) 29.11.2023-02.12.2023
D) 01.12.2023-02.12.2023
E) 01.12.2023-29.11.2023

Açık bir kabulün gerekli olduğu durumlarda, hazır olmayanlar arasında sözleşmeler ne zaman kurulmuş olur ?

A) Önerinin gönderildiği andan
B) Önerinin ulaşma anından
C) Kabulün gönderildiği andan
D) Kabulün ulaşma anından
E) Kabulün öğrenildiği andan

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, açık bir kabulün gerektiği durumlarda, hazır olmayanlar arasında kurulan sözleşmeler hangi andan başlayarak hüküm doğururlar?

A) Önerinin öğrenildiği andan başlayarak
B) Kabulün vardığı andan başlayarak
C) Kabulün öğrenildiği andan başlayarak
D) Kabulün gönderildiği andan başlayarak
E) Önerinin vardığı andan başlayarak

Borçlar Hukuku-MURATCEM HOCA

2024/1

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, "ısmarlanmamış bir şeyin gönderilmesi"nin hukuki sonuçları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Ismarlanmamış bir şeyin gönderilmesi öneri sayılmaz; bu şeyi alan kişi, onu geri göndermek veya saklamakla yükümlü değildir.
B) Ismarlanmamış bir şeyin gönderilmesi öneri sayılmaz; ancak, bu şeyi alan kişi, onu geri göndermekle yükümlüdür.
C) Ismarlanmamış bir şeyin gönderilmesi öneri sayılmaz; ancak, bu şeyi alan kişi, onu saklamakla yükümlüdür.
D) Ismarlanmamış bir şeyin gönderilmesi öneri sayılır; bu şeyi alan kişi, onu saklamakla yükümlüdür.
E) Ismarlanmamış bir şeyin gönderilmesi kabul sayılır; sözleşme kurulmuş olur.

A: Vitrindeki yeşil elbiseyi almak istiyorum. Üzerinde fiyatı yazmıyor, ne kadar?.
B: Yeşil olanın fiyatı 200 lira
A: 150 liraya satar mısınız?
B: Olur.
A ile B arasında geçen konuşmada yer alan irade açıklamalarının hukuki nitelikleri sırasıyla aşağıdakilerden hangisidir?
A) Öneriye davet -öneriye davet -öneri - kabul
B) Öneriye davet - öneri - öneriye davet- kabul
C) Öneriye davet- öneri-yeni öneri - kabul
D) Öneri - öneriye davet- öneriye davet – kabul
E) Öneri- yeni öneri- yeni öneri- kabul

KAHOOT.İT 1

SÖZLEŞMELER

ÖNSÖZLEŞME (SÖZLEŞME YAPMA VAADİ)

Önsözleşmeler, bir sözleşmenin ileride kurulmasına ilişkin yapılan karşılıklı irade açıklamasını gerektiren bir hukuki işlemlerdir.

Önsözleşmeler de sözleşme sayılırlar. (Tek taraflı hukuki işlem sayılmazlar. Karşılıklı ve birbirine uygun irade açıklamaları ile önsözleşmeler kurulabilir.).

Önsözleşmeler taahhüt işlemidir. (borçlandırıcı nitelikte işlemlerdir.)

Kural olarak, önsözleşmenin geçerliliği, ileride kurulacak asıl sözleşmenin şekline tabidir.

.

SÖZLEŞMELER

İLAN YOLU İLE ÖDÜL SÖZÜ VERME

Tbk m.9

Bir işin yapılması karşılığında ödül sözü verileceğinin ilanı ile gerçekleşir.Aleni öneridir.

1. Ödül sözü veren kişi sonucun gerçekleşirse ödülü vermek zorundadır.

2.Ödül sözü veren kişi sonucun gerçekleşmesinden önce ödül sözünden cayarsa veya sonucun gerçekleşmesini engellerse DÜRÜSTLÜK KURALLARINA uygun olarak yapılan GİDERLERİ ödemek zorundadır

3.Ancak giderler üst sınırı ödül sözünü aşamaz.

4.Ödül sözü veren, giderlerin ödenmesini isteyenlerin sonucu gerçekleştiremeyecek olduklarını İSPATLARSA giderleri ödemekten kurtulur.

SÖZLEŞMELER

2017 İcra Mdr

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre sözleşmeden doğan borç ilişkileri kapsamında "ilan yoluyla ödül sözü verme" **ile ilgili aşağıdaki hükümlerden hangisi yanlıştır?**

A) Ödül sözü veren, giderlerinin ödenmesini isteyenlerin beklenen sonucu gerçekleştiremeyeceklerini ispat etse bile, giderleri ödeme yükümlülüğünden kurtulamaz.
B) Ödül sözü veren, sonucun gerçekleşmesinden önce sözünden cayarsa, dürüstlük kurallarına uygun olarak yapılan giderleri ödemekle yükümlüdür.
C) Ödül sözü veren, sonucun gerçekleşmesini engellerse, dürüstlük kurallarına uygun olarak yapılan giderleri ödemekle yükümlüdür.
D) Bir sonucun gerçekleşmesi karşılığında ödül vereceğini ilan yoluyla duyuran kimse, sözünüyerine getirmekle yükümlüdür.
E) Bir ya da birden çok kişiye ödenecek giderlerin toplamı, ödülün değerini aşamaz.

SÖZLEŞMELERİN GEÇERSİZLİK HALLERİ

1-YOKLUK
Sözleşmenin kurucu unsurlarından biri yok ise o sözleşme hiç doğmamıştır.

2- KESİN HÜKÜMSÜZLÜK(Mutlak Butlan)

I. Taraflardan birinin ayırtetme gücü yoksa (Ehliyetsizlik)
II. Sözleşmenin Konusu ; Hukuka ,Ahlaka,Kişilik Haklarına,Kamu düzenine,emredici kurallara ayrı ise
III. Sözleşmenin başlangıçtaki ifa imkansızlığı
IV. Muvazaalı sözleşmeler(Danışıklı İşlemler)
V. Şekle aykırılık

3- İPTAL EDİLEBİLİRLİK

I. Ayırtetme Gücünün Geçici Kaybı
II. İrade Sakatlığı Halleri
a) Yanılma
b) Aldatma
c) Korkutma
III. Aşırı Yararlanma

4-TEK TARAFLI BAĞLAMAZLIK(ASKIDA GEÇERSİZLİK)
Küçük-Kısıtlı İşlemleri
Yetksiz Temsilci İşlemleri

AŞIRI YARARLANMA
(GABİN)

Taraflardan biri diğerinin
Tecrübesizliğinden
Düşüncesizliğinden Yararlanarak **(Subjektif Unsur)**
Zor durumundan

Edimler arasında aşırı oransızlık yaratılarak menfaat sağlanması (**Objektif Unsur)** halinde gerçekleşmiştir.

Aşırı Yararlanma Halinde Aleyhine Aşırı Yararlanılan Kişi (Sömürülen)

1-Sözlemenin iptalini 2-Edimler arasında denge kurulmasını

İsteme hakkına sahiptir.

Sömürülen kişi ;
Bu talep hakkını öğrenmeden itibaren (Zor durumundan yararlanılmışsa zor durum ortadan kalktığı andan itibaren) 1 yıl
Her halükarda yararlanma anından itibaren 5 yıl içinde ileri sürmelidir.
1 yıl -----5 yıl

Borçlar Hukuku-MURATCEM HOCA

2024/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi sözleşmenin iptali sebeplerinden biri değildir?

A) Esaslı yanılma B) Aldatma C) Şekil eksikliği D) Aşırı yararlanma E) Korkutma

2024/1

I. Sözleşmenin konusunda esaslı yanılma hâli
II. Kanunda öngörülen geçerlilik şekline aykırılık hâli
III. Sözleşme koşullarının kamu düzenine aykırılık taşıması
IV. Sözleşme kurulurken sözleşmenin konusunun gerçekleştirilmesinin kesin olarak imkânsız olması
V. Taraflardan birinin diğerini aldatması

sonucunda sözleşmenin kurulması 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, yukarıdakilerden hangileri bir sözleşmenin "iptal edilebilme sebepleri" arasında yer alır?

A) I ve II
B) I ve V
C) II ve III
D) II ve IV
E) III ve IV

HUKUKİ İŞLEMLERDE ŞEKİL

Kaynağına Göre
A) Yasal Şekil
B) İradi Şekil

İşlevine Göre
A)Geçerlilik şekli
B) İspat Şekli

Kullanılan Araçlara Göre
A)Sözlü
B)Yazılı
a)Adi Yazılı
b)Resmi Yazılı

Kanunda aksi öngörülmedikçe sözleşmeler hiçbir şekle bağlı değildir.

Geçerlilik Şekli

Bir sözleşmenin geçerli olarak meydana gelebilmesi için uyulması gereken şekil şartıdır.
İster bizzat kanun tarafından getirilmiş şekil şartı (kanuni şekil) olsun, isterse taraflarca belli bir şekil şartı kararlaştırılmış (iradi şekil) olsun, her iki halde de öngörülen şekil şartı, geçerlilik şeklidir.

İspat Şekli

Bir sözleşmenin varlığının ispatı için belli bir şekilde yapılması gereğidir. Örneğin, kira sözleşmelerinin yazılı yapılması, ispat şekline örnektir.

Kanunda öngörülen şekil aksi belirtilmedikçe İSPAT ŞEKLİ değil GEÇERLİLİK ŞEKLİDİR.

ŞEKİL

Yazılı Şeklin Aşamaları

1- Metin Aşaması
Tarafların iradelerini yansıtan ifadelerin yazılmasıdır. Yazanın kim olduğu, nasıl bir şey üzerine yazıldığı ve hangi dilin kullanıldığının önemi yoktur. Metnin mutlaka elden çıkması kural olarak gerekmez. Bilgisayar veya daktilo çıktısı da olabilir. Bunun istisnası el yazılı vasiyettir.

2- İmza aşaması
İmza, yazılı şeklin tamamlayıcısıdır. Ancak imza ile yazılı şekil tamam olur. Yazılı şekilde yapılması öngörülen sözleşmelerde **borç altına girenlerin imzalarının bulunması zorunludur.**

Adi yazılı şekil sayılan haller:

- İmzalı mektup (Borç altına girenlerce ikrar edilmiş)
-Asılları borç altına girenlerce imzalanmış telgraf
-Teyit edilmiş olmak kaydıyla faks
- Güvenli elektronik imza ile gönderilen metinler yazılı şekil şartına girer. (NOT: Teminat amacı güden sözleşmelerle, resmi sözleşmeler elektronik imza ile kurulamaz).

Görme engellilerin talepleri halinde imzalarında şahit aranır. Aksi takdirde görme engellilerin imzalarını el yazısı ile atmaları yeterlidir

BORÇ TANIMASI (SOYUT BORÇ İKRARI) : Borcun sebebini içermemiş olsa bile borç tanıması geçerlidir

İmzanın el yazısı dışında bir araçla atılması mümkündür.
Kişinin bir alet vasıtası ile imza atması ancak örf-adetçe kabul edilen durumlarda ve özellikle çok sayıda çıkarılan kıymetli evrakın imzalanmasında yeterli sayılır (TBK m.15/II).

İmza el yazısı dışında imza yerine geçen bir işaret kullanılarak da atılabilir. İmza atamayanlar, kambiyo senetlerine ilişkin hükümler saklı kalmak kaydı ile imza yerine usulüne uygun onaylanmış parmak izi, el ile yapılmış bir işaret ya da mühür kullanabilirler (TBK m.16).

Şekle Bağlı Sözleşmenin Değiştirilmesi : Kanunen geçerlilik şekline tâbi tutulmuş bir sözleşmenin esaslı unsurlarına ilişkin olarak yapılacak değişiklik de bu şekle tâbidir. Ancak, sözleşme metni ile çelişmeyen tamamlayıcı yan hükümler bu kuralın dışındadır.(TBK m. 13).

ŞEKLE AYKIRILIĞIN YAPTIRIMI:
Borçlar Kanununa göre, kanunun aksine bir hüküm bulunmadıkça, bu şekle uyulmadan yapılan sözleşme **"kesin hükümsüzlüktür" yani mutlak butlan yaptırımı söz konusudur**. Hakim önüne gelen uyuşmazlıkta şekil şartına uyulup uyulmadığını kendiliğinden (RE'SEN) gözetmek zorundadır

2026/2 SGS

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre sözleşmelerin şekliyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Sözleşmelerin geçerliliği, kanunda aksi öngörülmedikçe, hiçbir şekle bağlı değildir.
B) Kanunda sözleşmeler için öngörülen şekil, kural olarak ispat şeklidir.
C) Kanunda yazılı şekilde yapılması öngörülen bir sözleşmenin değiştirilmesinde de kural olarak yazılı şekle uyulması gerekir.
D) Yazılı şekilde yapılması öngörülen sözleşmelerde borç altına girenlerin imzalarının bulunması zorunludur.
E) İmzanın, kural olarak borç altına girenin el yazısıyla atılması gerekir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, bir sözleşmenin geçerli olması için kanunda veya taraflar arasında özel bir şekil öngörülmemişse o sözleşmenin geçerlilik şekline ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Sözleşme hiçbir şekle bağlı değildir.
B) Sözleşmenin noter tarafından düzenleme şeklinde yapılması gerekir.
C) Sözleşmenin noter tarafından onaylanması gerekir.
D) Sözleşmenin adi yazılı şekilde yapılması gerekir.
E) Sözleşmenin görevli mahkeme tarafından onaylanması gerekir

ŞEKİL

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, sözleşmelerde şekle ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) İradî şekle tâbi bir sözleşme, belirlenen şekilde yapılmasa dâhi sözleşmenin taraflarını bağlar.
B) Sözleşmelerin geçerliliği, kanunda aksi öngörülmedikçe, adî yazılı şekle tâbidir.
C) Yazılı şekle tâbi sözleşmelerde alacaklı ve borçlu tarafların imzalarının bulunması zorunludur.
D) Görme engelliler imzalarını el yazısı ile atarlar, talepleri hâlinde imzalarında şahit aranır.
E) Sözleşmelerin şekle aykırılığı hâkim tarafından re'sen (kendiliğinden) dikkate alınamaz.

2025/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre yazılı şekil ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Yazılı şekilde yapılması öngörülen sözleşmelerde borç altına girenlerin imzalarının bulunması zorunludur.
B) İmzanın kural olarak borç altına girenin el yazısıyla atılması zorunludur.
C) Güvenli elektronik imza, el yazısıyla atılmış imzanın bütün hukuki sonuçlarını doğurur.
D) Görme engellilerin imzalarını şahit huzurunda el yazısı ile atmaları zorunludur.
E) İmza atamayanlar, imza yerine usulüne göre onaylanmış olması koşuluyla, parmak izi, el ile yapılmış bir işaret ya da mühür kullanabilirler.

GENEL İŞLEM KOŞULLARI ;

MD 20,

GENEL OLARAK ;

Bir sözleşme yapılırken düzenleyenin, ileride çok sayıdaki benzer sözleşmede kullanmak amacıyla, önceden, tek başına hazırlayarak karşı tarafa sunduğu sözleşme hükümleridir.

Bu koşulların, sözleşme metninde veya ekinde yer alması, kapsamı, yazı türü ve şekli, nitelendirmede önem taşımaz.

Aynı amaçla düzenlenen sözleşmelerin metinlerinin özdeş olmaması, bu sözleşmelerin içerdiği hükümlerin, genel işlem koşulu sayılmasını engellemez.

Genel işlem koşulları içeren sözleşmeye veya ayrı bir sözleşmeye konulan bu koşulların her birinin tartışılarak kabul edildiğine ilişkin kayıtlar, tek başına, onları genel işlem koşulu olmaktan çıkarmaz. Genel işlem koşullarıyla ilgili hükümler, sundukları hizmetleri kanun veya yetkili makamlar tarafından verilen izinle yürütmekte olan kişi ve kuruluşların hazırladıkları sözleşmelere de, niteliklerine bakılmaksızın uygulanır

GENEL İŞLEM KOŞULLARI

YAZILMAMIŞ SAYILMA YAPTIRIMI md 21

I. Karşı tarafın menfaatine aykırı genel işlem koşulları düzenleyenin karşı tarafa, bu koşulların varlığı hakkında açıkça bilgi verip, bunların içeriğini öğrenme imkânı sağlamasına ve karşı tarafın da bu koşulları kabul etmesine bağlıdır. Aksi takdirde, genel işlem koşulları yazılmamış sayılır.

II. Sözleşmenin niteliğine ve işin özelliğine yabancı olan genel işlem koşulları da yazılmamış sayılır.

Yazılmamış sayılmanın sözleşmeye etkisi

MADDE 22- **Sözleşmenin yazılmamış sayılan genel işlem koşulları dışındaki hükümleri geçerliliğini korur**. Bu durumda düzenleyen, yazılmamış sayılan koşullar olmasaydı diğer hükümlerle sözleşmeyi yapmayacak olduğunu ileri süremez.

Yorumlanması

MADDE 23- Genel işlem koşullarında yer alan bir hüküm, açık ve anlaşılır değilse veya birden çok anlama geliyorsa, **düzenleyenin aleyhine ve karşı tarafın lehine yorumlanır.**

Değiştirme yasağı

MADDE 24- Genel işlem koşullarının bulunduğu bir sözleşmede veya ayrı bir sözleşmede yer alan ve düzenleyene tek yanlı olarak karşı taraf aleyhine genel işlem koşulları içeren sözleşmenin bir hükmünü değiştirme ya da yeni düzenleme getirme yetkisi veren kayıtlar yazılmamış sayılır.

İçerik denetimi

MADDE 25- Genel işlem koşullarına, dürüstlük kurallarına aykırı olarak, karşı tarafın aleyhine veya onun durumunu ağırlaştırıcı nitelikte hükümler konulamaz.

2026/1 SGS
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre genel işlem koşullarıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Genel işlem koşullarının, sözleşme metninde veya ekinde yer alması, kapsamı, yazı türü ve şekli, nitelendirmede önem taşımaz.

B) Aynı amaçla düzenlenen sözleşmelerin metinlerinin özdeş olmaması, bu sözleşmelerin içerdiği hükümlerin, genel işlem koşulu sayılmasını engellemez.

C) Sözleşmenin niteliğine ve işin özelliğine yabancı olan genel işlem koşulları yazılmamış sayılır.

D) Sözleşmenin yazılmamış sayılan genel işlem koşulları dışındaki hükümleri geçerliliğini korur.

E) Genel işlem koşulları içeren sözleşmeye veya ayrı bir sözleşmeye konulan bu koşulların her birinin tartışılarak kabul edildiğine ilişkin kayıtlar, kural olarak onları genel işlem koşulu olmaktan çıkarır.

2026/1 HMGS

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre aşağıdaki genel işlem koşullarında hangisi "yazılmamış sayılma" yaptırımına tabi değildir?

A)Sözleşmenin niteliğine ve işin özelliğine yabancı olan koşullar
B)Düzenleyene tek yanlı olarak karşı taraf aleyhine sözleşmenin bir hükmünü değiştirme yetkisi veren koşullar
C)Düzenleyene tek yanlı olarak karşı taraf aleyhine yeni düzenleme getirme yetkisi veren koşullar
D)Karşı tarafın menfaatine aykırı ve düzenleyenin karşı tarafa, bu koşulların varlığı hakkında açıkça bilgi vermediği ve bunların içeriğini öğrenme imkanı sağlamadığı ve karşı tarafın da kabul etmedi i koşullar
E)Açık ve anlaşılır olmayan veya birden çok anlama gelen koşullar

2027/1 2023/1 2025/3
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, "bir sözleşme yapılırken düzenleyenin, ileride çok sayıdaki benzer sözleşmede kullanmak amacıyla, önceden, tek başına hazırlayarak karşı tarafa sunduğu sözleşme hükümleri" aşağıdakilerden hangisini ifade eder?

A) Yetki Sözleşmesi Koşulları
B) Ibra Koşulları
C) Genel İşlem Koşulları
D) Rücu Koşulları
E) Borca Katılma Koşulları

2021/3
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, genel işlem koşullarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
A) Genel işlem koşulları, ileride çok sayıda benzer sözleşmede kullanılmak amacıyla hazırlanır.
B) Genel işlem koşulları, sözleşmenin yalnız bir tarafınca önceden tek yanlı hazırlanıp karşı tarafa sunulur.
C) Sözleşmenin niteliğine ve işin özelliğine yabancı olan genel işlem koşulları yazılmamış sayılır.
D) Genel işlem koşullarında yer alan bir hüküm, açık ve anlaşılır değilse veya birden çok anlama geliyorsa,düzenleyenin aleyhine ve karşı tarafın lehine yorumlanır.
E) Genel işlem koşullarını içeren sözleşmenin geçerliolabilmesi için noter tarafından düzenlenmesi zorunludur.

2018/1

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre , genel işlem koşulları İle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)Sözleşmenin niteliğine ve işin özelliğine yabancı olan genel işlem koşulları da yazılmamış sayılır.

B)Genel işlem koşullarında yer alan bir hüküm, açık ve anlaşılır değilse veya birden çok anlama geliyorsa,düzenleyenin lehine ve karşı tarafın aleyhine yorumlanır.

C)Genel işlem koşulları içeren sözleşmeye veya ayrı bir Sözleşmeye konulan bu koşulların herbirinin tartışılarak Kabul edildiğine ilişkin kayıtlar,tek başına,onları genel İşlem koşulu olmaktan çıkarmaz.

D)Genel işlem koşullarının sözleşme metninde veya Ekinde yer alması,kapsamı,yazı türü ve şekli,nitelendirmede önem taşımaz.

E) Genel işlem koşulları,bir sözleşme yapılırken Düzenleyenin ,ileride çok sayıdaki benzer sözleşmede Kullanmak amacıyla, önceden, tek başına hazırlayarak Karşı tarafa sunduğu sözleşme hükümleridir

2022/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, genel işlem koşulları ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Genel işlem koşullarında yer alan bir hüküm, açık ve anlaşılır değilse veya birden çok anlama geliyorsa, düzenleyenin aleyhine ve karşı tarafın lehine yorumlanır.

B) Genel işlem koşulları içeren sözleşmeye konulan ve bu koşulların her birinin tartışılarak kabul edildiğine ilişkin kayıtlar, tek başına, onları genel işlem koşulu olmaktan çıkarır.

C) Genel işlem koşullarına, dürüstlük kurallarına aykırı olarak, karşı tarafın aleyhine veya onun durumunu ağırlaştırıcı nitelikte hükümler konulamaz.

D) Sözleşmenin niteliğine ve işin özelliğine yabancı olan genel işlem koşulları yazılmamış sayılır.

E) Genel işlem koşullarının bulunduğu bir sözleşmede yer alan ve düzenleyene tek yanlı olarak karşı taraf aleyhine genel işlem koşulları içeren sözleşmenin bir hükmünü değiştirme ya da yeni düzenleme getirme yetkisi veren kayıtlar yazılmamış sayılır.

İRADA BOZUKLUĞU HALLERİ

İrada Bozukluğu Halleri ;Yanılma ,Aldatma ,Korkutma dan oluşur.

A- YANILMA

MADDE 30- Sözleşme kurulurken esaslı yanılmaya düşen taraf, sözleşme ile bağlı olmaz.

Esaslı yanılma halleri (TBK m. 31);Açıklamada yanılma,Temelde Yanılma ve İletimde Yanılmadır.

a) AÇIKLAMADA YANILMA HALLERİ

1- Sözleşmenin niteliğinde yanılma(Satım Sözleşmesi yapmak isterken bağış sözleşmesi iradesi açıklanması)
2- Sözleşmenin konusunda yanılma
3- Karşı tarafın kimliğinde yanılma
4- Karşı tarafın niteliklerinde yanılma
5- Edim veya karşı edimin miktarında yanılma

Basit hesap hataları esaslı yanılma değildir.

Borçlar Hukuku-MURATCEM HOCA

İRADA BOZUKLUĞU HALLERİ

2026/1 SGS

Türk borçlar hukukuna göre aşağıdakilerden hangisi esaslı yanılma hâllerinden biri değildir?

A) Basit hesap yanlışlığı sebebiyle üstlenilmek istenenden daha fazla bir miktar için irade açıklamasında bulunulması
B) Sözleşme kurulmak istenen konudan başka bir konu için irade açıklamasında bulunulması
C) Kurulmak istenen sözleşmeden başka bir sözleşme için irade açıklamasında bulunulması
D) Sözleşme kurulmak istenen kişiden başka bir kişi için irade açıklamasında bulunulması
E) Sözleşmeyi yaparken belirli nitelikleri olan bir kişi dikkate alınmasına karşın başka bir kişi için irade açıklamasında bulunulması

2026/2 Yeterlilik

Aşağıdakilerden hangisi 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda "açıklamada yanılma"yı düzenleyen madde 31'e göre esaslı yanılma sayılmaz?

A) Yanılan, basit hesap yanlışları yapmışsa

B) Yanılan, kurulmasını istediği sözleşmeden başka bir sözleşme için iradesini açıklamışsa

C) Yanılan, istediğinden başka bir konu için iradesini açıklamışsa

D) Yanılan, sözleşme yapma iradesini, gerçekte sözleşme yapmak istediği kişiden başkasına açıklamışsa

E) Yanılan, sözleşmeyi yaparken belirli nitelikleri olan bir kişiyi dikkate almasına karşın başka bir kişi için iradesini açıklamışsa

2019/2
A), (B) ile ivazsız bir vekâlet sözleşmesi kurmak İstemektedir. Ancak (A), (B)'ye ivazlı bir eser sözleşmesi kurma beyanında (öneride) bulunmuştur."6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, (A)'nın bu şekilde bir beyanda bulunması, aşağıdaki irade bozukluğu hâllerinden hangisidir?

A) Sözleşmenin karşı tarafının kimliğinde yanılma
B) Sözleşmenin konusunda yanılma
C) Sözleşmenin niteliğinde yanılma
D) Sözleşmenin karşı tarafının niteliklerinde yanılma
E) Sözleşmenin ediminin niteliğinde yanılma

2020/2
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi esaslı yanılma halleri arasında yer almaz?

A) Yanılanın, kurulmasını istediği sözleşmeden başka bir sözleşme için iradesini açıklaması
B) Yanılanın, istediğinden başka bir konu için iradesini açıklaması
C) Yanılanın, sözleşmeyi yaparken belirli nitelikleri olan bir kişiyi dikkate almasına karşın başka bir kişi için iradesini açıklaması
D) Yanılanın, basit hesap yanlışlığı yaparak gerçekte üstlenmek istediğinden önemi olmayan ölçüde fazla edim üstlenmesi
E) Yanılanın, sözleşme yapma iradesini, gerçekte sözleşme yapmak istediği kişiden başkasına açıklaması

İRADA BOZUKLUĞU HALLERİ

b)TEMEL YANILMASI

TBK m. 32: «Saikte yanılma, esaslı yanılma sayılmaz. Yanılanın, yanıldığı saiki sözleşmenin temeli sayması ve bunun da iş ilişkilerinde geçerli dürüstlük kurallarına uygun olması hâlinde yanılma esaslı sayılır. Ancak bu durumun karşı tarafça da bilinebilir olması gerekir.»

Esaslı olmayan yanılma (iptal edilemez) Saikte yanılma:

Kişinin iradesi ile beyanı arasında bir fark olmamakla birlikte, sözleşme yapmaya **sevk eden düşüncede(Tahminde)** yanılmıştır.

Örn: Orijinali olduğu düşüncesi ile tablonun kopyasını veya altın olduğu düşüncesi ile alltın kaplama bir saati satın almışsa burada esaslı yanılma niteliğinde bir saik hatası vardır.

c) İLETİMDE YANILMA

Çevirmenin yanlış çevirmesi habercinin haberi yanlış iletmesi

İRADA BOZUKLUĞU HALLERİ

Yanılmada Dürüstlük Kuralları

TBK m. 34: «Yanılan, yanıldığını dürüstlük kurallarına aykırı olarak ileri süremez. Özellikle diğer tarafın, sözleşmenin yanılanın kasdettiği anlamda kurulmasına razı olduğunu bildirmesi durumunda, sözleşme bu anlamda kurulmuş sayılır.»

Yanılmada kusur

TBK m. 35: «Yanılan, yanılmasında kusurlu ise, sözleşmenin hükümsüzlüğünden doğan zararı gidermekle yükümlüdür. Ancak, diğer taraf yanılmayı biliyor veya bilmesi gerekiyorsa, tazminat istenemez. Hâkim, hakkaniyetin gerektirdiği durumlarda, ifadan beklenen yararı aşmamak kaydıyla, daha fazla tazminata hükmedebilir.»

İRADA BOZUKLUĞU HALLERİ

2-ALDATMA

TBK m. 36: «Taraflardan biri, diğerinin aldatması sonucu bir sözleşme yapmışsa, yanılması esaslı olmasa bile, sözleşmeyle bağlı değildir. Üçüncü bir kişinin aldatması sonucu bir sözleşme yapan taraf, sözleşmenin yapıldığı sırada karşı tarafın aldatmayı bilmesi veya bilecek durumda olması hâlinde, sözleşmeyle bağlı değildir.»

Taraflardan biri, diğerinin aldatması sonucu bir sözleşme yapmışsa, yanılması **esaslı olmasa bile**, sözleşmeyle bağlı değildir.

3-KORKUTMA

TBK m. 37: «Taraflardan biri, diğerinin veya üçüncü bir kişinin korkutması sonucu bir sözleşme yapmışsa, sözleşmeyle bağlı değildir. Korkutan bir üçüncü kişi olup da diğer taraf korkutmayı bilmiyorsa veya bilecek durumda değilse, sözleşmeyle bağlı kalmak istemeyen korkutulan, hakkaniyet gerektiriyorsa, diğer tarafa tazminat ödemekle yükümlüdür.»

TBK m. 38: «Korkutulan, içinde bulunduğu durum bakımından kendisinin veya yakınlarından birinin kişilik haklarına ya da malvarlığına yönelik ağır ve yakın bir zarar tehlikesinin doğduğuna inanmakta haklı ise, korkutma gerçekleşmiş sayılır.

Bir hakkın veya kanundan doğan bir yetkinin kullanılacağı korkutmasıyla sözleşme yapıldığında, bu hakkı veya yetkiyi kullanacağını açıklayanın, diğer tarafın zor durumda kalmasından aşırı bir menfaat sağlamış olması hâlinde, korkutmanın varlığı kabul edilir.»**(HUKUKSAL KORKUTMA)**

İRADA BOZUKLUĞU HALLERİ

İrade Bozukluğunun Sonuçları

TBK m. 39: «**Yanılma veya aldatma** sebebiyle ya da korkutulma sonucunda sözleşme yapan taraf, yanılma veya aldatmayı **öğrendiği** ya da **korkutmanın etkisinin ortadan kalktığı** andan başlayarak **bir yıl içinde sözleşme** ile bağlı olmadığını bildirmez veya verdiği şeyi geri istemezse, sözleşmeyi onamış sayılır.

Aldatma veya korkutmadan dolayı bağlayıcılığı olmayan bir sözleşmenin onanmış sayılması, tazminat hakkını ortadan kaldırmaz. »

Not : Korkutma ve Aldatma da sözleşmenin iptali istenmeden de uğranılan zararların tazmini talep edilebilir.Zira bu eylemler aynı zamanda haksız fiil niteliği taşır.

2025 Nisan Hmgs

Trafik kazasına karışan otomobilini satmak isteyen A, satım işlemleri sırasında aracın muayenesini yapan B ile önceden anlaşarak aracın kaza geçirmediğini bildiren bir rapor yazması yönünde anlaşır. C ise bu rapora güvenerek 04.02.2025 tarihinde satış sözleşmesi imzalayarak aracı satın alır ve aynı gün aracın mülkiyetini kazanır. C, aracın daha önce kazaya karışmadığı konusunda aldatıldığını 03.06.2025 tarihinde öğrenir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre C, en geç hangi tarihe kadar sözleşmeyle bağlı olmadığını bildirmez veya ödediği parayı geri istemezse satım sözleşmesini onamış sayılır?

A) 04.08.2025

B) 03.09.2025

C) 03.12.2025

D) 04.02.2026

E) 03.06.2026

2025 Nisan Hmgs

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre sözleşmeden doğan borç ilişkilerinde meydana gelen irade bozukluklarıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

a) Sözleşmenin kurulmasına yönelik iradenin haberci gibi bir aracı ya da bir araç tarafından yanlış iletilmiş olması hâlinde yanılma hükümleri uygulanır.
b) Korkutmadan dolayı bağlayıcılığı olmayan bir sözleşmenin onanmış sayılması tazminat hakkını ortadan kaldırır.
c) Yanılmada kusurlu olan taraf, diğer taraf yanılmayı biliyor veya bilmesi gerekiyorsa sözleşmenin hükümsüzlüğünden doğan zararı gidermekle yükümlü değildir.
d) Taraflardan biri, diğerinin aldatması sonucu bir sözleşme yapmışsa yanılması esaslı olmasa bile sözleşmeyle bağlı değildir.
e) Korkutan bir üçüncu kişi olup da diğer taraf korkutmayı bilmiyorsa veya bilecek durumda değilse sözleşmeyle bağlı kalmak istemeyen korkutulan, hakkaniyet gerektiriyorsa diğer tarafa tazminat ödemekle yükümlüdür.

2019/1

I. Sözleşmenin kurulmasına yönelik iradenin haberci veya çevirmen gibi bir aracı ya da bir araç tarafından yanlış iletilmiş olması hâlinde de yanılma hükümleri uygulanır.

II. Diğer tarafın, sözleşmenin yanılanın kastettiği anlamda kurulmasına razı olduğunu bildirmesi durumunda, sözleşme bu anlamda kurulmuş sayılır.

III. Yanılan, yanılmasında kusurlu ise, diğer taraf yanılmayı biliyor olsa bile, yanılan sözleşmenin hükümsüzlüğünden doğan zararı gidermekle yükümlüdür.

IV. Saikte yanılma, kural olarak esaslı yanılma sayılmaz.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, yanılma ile ilgili yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

A) I, II ve IV B) I ve II C) I ve IV D) II, III ve IV E) I, II, III ve IV

2016/2

I. Eksik borç doğuran işlemler
II. Yanılma
III. Aldatma
IV. Korkutma
V. Sebepsiz zenginleşme

Yukarıdakilerden hangileri 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nda düzenlenen irade bozuklukları arasında yer almaz?

A) I ve II B) I ve V C) II ve III D) III ve V E) IV ve V

2020/2
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, irade bozukluğu halleri hakkında aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Sözleşme kurulurken yanılmaya düşen taraf, yanılması esaslı olmasa bile sözleşme ile bağlı değildir.
B) Üçüncü kişinin korkutması sonucu sözleşme yapan taraf, sözleşme yapıldığı sırada karşı tarafın korkutmayı bilmesi veya bilecek durumda olması hâlinde, sözleşme ile bağlı değildir.
C) Aldatma veya korkutmadan dolayı bağlayıcılığı olmayan bir sözleşmenin onanmış sayılması, tazminat hakkını ortadan kaldırmaz.
D) Sözleşmenin kuruluşunda irade bozukluğunun söz konusu olduğu, sözleşmenin tarafları ya da ilgili üçüncü kişiler tarafından her zaman ileri sürülebilir.
E) Diğer taraf, sözleşmenin yanılanın kastettiği anlamda kurulmasına razı olduğunu bildirse dahi, yanılmaya düşen taraf sözleşme ile bağlı olmaz.

2017/3
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, korkutulma sonucunda sözleşme yapan taraf ne kadar süre içinde sözleşme ile bağlı olmadığını bildirmez veya verdiği şeyi geri istemezse sözleşmeyi onamış sayılır?
A) Korkutmanın etkisinin ortadan kalktığı andan başlayarak bir yıl içinde
B) Korkutmanın başladığı tarihten itibaren beş yıl içinde
C) Korkutmanın etkisinin ortadan kalktığı andan başlayarak üç yıl içinde
D) Korkutmanın etkisinin ortadan kalktığı andan başlayarak altı ay içinde
E) Korkutmanın başladığı tarihten itibaren üç yıl içinde

TEMSİL

Bir kişinin bir hukuksal işlemi başkası aracılığıyla yapmasıdır.Temsil ilişkisi **tek taraflı irade açıklaması ile kurulur.(Ol deyince olur)**

Temsil ilişkisi kurulması kural olarak **şekle tabi değildir.**

Doğrudan temsilde sınırlı ehliyetsize temsil yetkisi verilebilir. Yani biz ayırt etme gücüne sahip bir küçüğe de ayırt etme gücüne sahip bir kısıtlıya temsil yetkisi verebiliriz.

Temsil ile vekalet birbirinden farklıdır.Vekalet bir sözleşme iken temsil ilişkisi tek taraflı irade açıklaması ile kurulur.

TEMSİL TÜRLERİ

YASAL/İRADİ TEMSİL

Yasadan doğan temsilci(veli,vasi)/İrade ile belirlenen temsilci

DOĞRUDAN TEMSİL

Temsilci temsil olunanın ADINA VE HESABINA hareket eder.

Temsilci, üçüncü kişi ile kurulan sözleşmenin tarafı olmaz.
Borçlar Hukukunda düzenlenmiştir ve aksi belirtilmedikçe temsilden kast edilen doğrudan temsildir.Sözleşme doğrudan doğruya temsil olunan üzerinde doğar. Temsilci hak kazanmaz borç altına girmez.

Karşı taraf bir temsil ilişkisinin varlığını durumdan çıkarıyor veya çıkarması gerekiyor ya da hukuki işlemi temsilci veya temsil olunandan biri ile yapması farksız ise, hukuki işlemin sonuçları doğrudan doğruya temsil olunana ait olur.Tbk m.40/2

DOLAYLI TEMSİL

Temsilci kendi adına temsil olunanın **HESABINA** hareket eder.Temsilci, üçüncü kişi ile girdiği hukuksal ilişkinin bizzat tarafı olur.

Taraf olarak kurduğu hukuki işlemle kazandığı hakları, iç ilişki gereği temsil olunana devir borcu altındadır

YETKİSİZ TEMSİL

1. Temsilciye yetki verilmediği halde kişi temsilci gibi işlem yapmışsa,
2. Temsilciye verilen temsil yetkisi aşılmışsa,
3. Verilen temsil yetkisinin geri alınması veya sona ermesine rağmen temsilci temsil olunan adına hukuki işlem yapmaya devam etmişse söz konusu olur.

Temsil olunan yetkisiz temsille yapılan işleme ONAY VERİRSE işlem kendini bağlar. Onaya kadar ASKIDA GEÇERSİZLİK vardır.Onay vermez ise işlem geçersizdir.

Temsil olunanın açık veya örtülü olarak hukuki işlemi onamaması hâlinde, bu işlemin geçersiz olmasından doğan zararın(Menfi Zarar) giderilmesi, **YETKİSİZ TEMSİLCİDEN İSTENEBİLİR**.

Ancak, yetkisiz temsilci, işlemin yapıldığı sırada karşı tarafın, kendisinin yetkisiz olduğunu bildiğini veya bilmesi gerektiğini ispat ederse, kendisinden zararın giderilmesi istenemez.

TEMSİL YETKİSİNİN SONA ERMESİ

a)Azil (yetkinin geri alınması) – Temsil olunan, temsilciyi görevden alır. Şekle tabi değildir**. Bu haktan önceden feragat edilemez.**
b)İstifa –
c)Sürenin sona ermesi,
d)İşlemin yapılması
e)Temsil olunan veya temsilcinin ölümü, gaipliği, ehliyet kaybı, iflası,
f)Tüzel kişiliğin sona ermesi
g)Bozucu şartın gerçekleşmesi

2020/3

I- Bir kimsenin temsilci olarak atanabilmesi için, onunla vekalet sözleşmesi yapılması gerekir.
II- Doğrudan temsilde, başkaca bir işleme gerek kalmaksızın yapılan işlem temsil olunan kişinin hukuki alanında hüküm ve sonuç doğurur
III- Temsilcinin azledilmesi, onun onayına bağlıdır
IV- Temsil olunan, temsil yetkisinin geri alınması hakkından önceden feragat edemez

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, temsil yetkisi hakkında yukarıdaki önermelerden hangileri doğrudur?

A) I ve II B) II ve III C) II ve IV D) I – II ve IV E) II – III ve IV

2021/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun "temsil" hakkındaki genel hükümlerine göre, aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Temsil yetkisi, yalnızca bir hukuki işlemden doğabilir.
B) Temsil yetkisi üçüncü kişilere bildirilmişse temsil yetkisinin içeriği ve derecesi, bu bildirime göre belirlenir.
C) Hukuki işlemden doğan temsil yetkisi, aksi taraflarca kararlaştırılmadıkça veya işin özelliğinden anlaşılmadıkça, temsil olunanın fiil ehliyetini kaybetmesi durumunda sona erer.
D) Bir kimse yetkisi olmadığı hâlde temsilci olarak bir hukuki işlem yaparsa, bu işlem ancak onandığı takdirde temsil olunanı bağlar.
E) Yetkisiz temsilci, işlemin yapıldığı sırada karşı tarafın,kendisinin yetkisiz olduğunu bildiğini veya bilmesi gerektiğini ispatlarsa zarardan sorumlu tutulamaz.

2025/3

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre temsile ilişkin aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Temsilci, yetkisinin sona ermiş olduğunu bilmediği sürece, temsil olunan veya halefleri, temsilcinin yapmış olduğu hukuki işlemlerin sonuçlarıyla bağlıdırlar. Bu kural, üçüncü kişilerin yetkinin sona ermiş olduğunu bildikleri durumlarda uygulanmaz.

B) Temsil olunan verdiği yetkiyi üçüncü kişilere açıkça veya dolaylı biçimde bildirmişse, bu yetkiyi tamamen veya kısmen geri aldığını onlara bildirmediği takdirde, yetkinin geri alındığını iyiniyetli üçüncü kişilere karşı ileri süremez.

C) Temsil yetkisi üçüncü kişilere bildirilmişse temsil yetkisinin içeriği ve derecesi, bu bildirime göre belirlenir.

D) Temsilci, hukuki işlemi yaparken bu sıfatını bildirmezse,hukuki işlemin sonuçları kural olarak kendisine ait olur.

E) Bir kimse yetkisi olmadığı hâlde temsilci olarak bir hukuki işlem yaparsa, bu işlem temsil olunan tarafından onanmadığı takdirde yalnızca işlemi yapan temsilciyi bağlar.

SINAVA BEŞ KALA

BORCUN SONA ERMESİ

İfa

Kusursuz sonraki ifa imkansızlığı

İbra Sözleşmesi

Takas

Alacaklı ve Borçlu Sıfatlarının Birleşmesi

Yenileme Sözleşmesi

İ K İ T A Y

BORÇ İLİŞKİSİNİN SONA ERMESİ

I. İkale Sözleşmesi

II. Ölüm (Örn. TBK 440; TBK 484; TBK 513)

III. İflas (Örn. TBK 370; TBK 513)

IV. Sürenin Sona Ermesi (Örn. TBK 327 I)

V. Sözleşmenin Feshi (Örn. TBK 328)

VI. Sözleşmeden Dönme (Tart.)

VII. Bozucu Koşulun Gerçekleşmesi (Örn. TBK 292)

Borçlar Hukuku-MURATCEM HOCA

Borcu sona erdiren sebepler ile borç ilişkisini sona erdiren sebepler karıştırılmamalıdır.
İptal,Dönme,Fesih,Geri alma,İkale(Bozma) borç ilişkisini sona erdirir.

2018 İcra Mdr

Aşağıdakilerden hangisi borç ilişkisini sona erdiren bir sebep değildir?

A) İptal

B) Fesih

C) Dönme

D) Ibra

E) Geri alma

2024/3 Sorusu

Aşağıdakilerden hangisi borç ilişkisini sona erdiren sebeplerden biri değildir?

A) Yenileme (Tecdit)
B) Sözleşmeden dönme
C) İkale (Bozma) sözleşmesi
D) Sözleşmenin feshi
E) Sözleşmeden kaynaklanan tüm borçların ifası

BORCU SONA ERDİREN SEBEPLER

- **İfası**

Kusursuz sonraki imkansızlık

İbra sözleşmesi

Takas hakkının kullanılması

- **Alacaklı ve borçlu sıfatlarının birleşmesi**

- **Yenileme sözleşmesi**

UYARI: Zamanaşımı borcu sona erdiren sebeplerden değildir. Zamanaşımı borcu eksik borç haline getirir.

İ K İ T A Y

Asıl borç ifa ya da diğer bir sebeple sona erdiği takdirde, rehin, kefalet,faiz ve ceza koşulu gibi buna bağlı hak ve borçlar da sona ermiş olur.

BORCU SONA ERDİREN SEBEPLER

1-İFA:
Borçlanılan edimin, tam ve doğru bir şekilde yerine getirilmesi, alacaklının tatmin edilerek borcun sona erdirilmesidir. İfa, borcun amacıdır; çünkü her borç ifa edilmek üzere doğar.İfa, hukuki niteliği itibariyle bir İTİRAZDIR.

2-İBRA SÖZLEŞMESİ
Borcu doğuran işlem kanunen veya taraflarca belli şekle tâbi tutulmuş olsa bile borç, taraflarca şekle bağlı olmaksızın yapacakları ibra sözleşmesi ile tamamen veya kısmen ortadan kaldırabilir (TBKm. 132).

İbra sözleşmesinin konusu, borçlunun kabulü ile alacaklının alacak hakkından vazgeçmesidir.

Kefilin ibra edilmesi asli borçlunun borcunu sona erdirmez

3-YENİLEME:
Yeni bir borçla mevcut bir borcun sona erdirilmesi, ancak tarafların bu yöndeki açık iradesi ile olur.

Özellikle mevcut borç için kambiyo taahhüdünde bulunulması (poliçe, bono düzenlenmesi) veya yeni bir alacak senedi düzenlenmesi ya da yeni bir kefalet senedi düzenlenmesi, tarafların açık yenileme iradeleri olmadıkça yenileme sayılmaz.

4-KUSURSUZ İMKÂNSIZLIK:
Bir parça borcu sözleşmenin yapılmasından sonra borçlunun kusuru olmadan imkânsızlaşmışsa verme borcu sona erer.

Sözleşmenin Yapılmasından Önce Var Olan İmkânsızlık ta ise borcun ifası "objektif" olarak (herkes için) imkânsızsa, sözleşme mutlak butlan ile geçersizdir.

İfa imkansızlığı sadece parça borçları ile
İstisnasi olarak stok borçlarında karşımıza çıkar .

2019/Hakimlik

Ozan, 23.12.2019 tarihinde doğum yaparken ölen yarış atı Rüzgâr'ın 17.500 TL'ye satışı konusunda Erdal ile 25.12.2019 tarihinde anlaşmıştır.Buna göre, taraflar arasında yapılan satış sözleşmesinin geçerliliğine ilişkin aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Sözleşme kesin hükümsüzdür.

B) Sözleşme yok hükmündedir.

C) Erdal, ifa imkânsızlığına dayanarak sözleşmeden dönebilir.

D) Erdal, saik hatasina dayanarak sözleşmenin iptalini isteyebilir

E) Sözleşme şekil kurallarına uyulmadan yapıldığından kısmen hükümsüzdür.

2025/1

6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa göre ibra işleminin hukuki niteliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tek taraflı hukuki işlem
B) Karar
C) Eksik borç
D) Yazılı borç ikrarı
E) Sözleşme

5-BİRLEŞME:
Türk Borçlar Kanunu'nda yer verilen alacaklı borçlu sıfatlarının aynı kişide birleşmesi sonucu borcun sona ermesinde, üçüncü kişilerin alacak üzerinde önceden mevcut olan hakları birleşmeden etkilenmez. Birleşme geçmişe etkili olarak ortadan kalkarsa, borç varlığını sürdürür. Taşınmaz rehni ve kıymetli evraka ilişkin özel hükümler saklıdır.

6- TAKAS:

İki kişinin karşılıklı ve aynı cinsten olan muaccel borçlarının, daha az olanı oranında, taraflardan birinin tek taraflı irade beyanı ile sona erdirilmesidir. " İki kişi, karşılıklı olarak bir miktar para veya özdeş diğer edimleri birbirine borçlu oldukları takdirde, her iki borç muaccel ise her biri alacağını borcu ile takas edebilir" (TBK m.139/I).

Özellikleri:

Takas, hukuki niteliği itibariyle bozucu yenilik doğuran bir haktır. Borçlu, takas hakkını tek taraflı, şekle bağlı olmayan, varması gerekli bir irade beyanı ile kullanır.
Alacaklardan biri çekişmeli olsa bile takas ileri sürülebilir (TBK m.139/I).

Zamanaşımına uğramış bir alacağın takası, ancak takas edilebileceği anda henüz zamanaşımına uğramamış olması koşuluyla ileri sürülebilir (TBK m.139/III).
Asıl borçlunun takası ileri sürme hakkı bulundukça, kefil de alacaklıya ifada bulunmaktan kaçınabilir

Takas hakkından önceden feragat edilebilir.
(TBK m.140).

2026/2 Sgs

1-6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre takasa ilişkin aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Alacaklardan biri çekişmeli olduğu zaman takas ileri sürülemez.

B) Asıl borçlunun takası ileri sürme hakkı bulundukça, kefili de alacaklıya ifada bulunmaktan kaçınabilir.

C) Üçüncü kişi yararına borçlanan kişi, bu borcu ile sözleşmenin diğer tarafından olan alacağını takas edemez.

D) Borçlunun iflası hâlinde alacaklılar, muaccel olmasalar bile, alacaklarını, müflise olan borçları ile takas edebilirler.

E) Borçlu, takas hakkından önceden de feragat edebilir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, takas ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A)Alacaklardan biri çekişmeli olduğu takdirde takas ileri sürülemez.
B) Takas borcu sona erdiren bir nedendir.
C)Zamanaşımına uğramış bir alacağın takası hiçbir şekilde ileri sürülemez.
D)Sadece para borçları bakımından takas ileri sürülebilir.
E)Takas edilecek borçların karşılıklı olması gerekmez.

2020/1

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi borcu sona erdiren hâller arasında yer almaz?

A)Yenileme B) Takas C) İbra D) İflas E) İfa

2026/1 Smmm Yeterlilik

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi borcu sona erdiren hallerden biri değildir?

A) İfa
B) Yenileme
C) Ölüm
D) Takas
E) İbra

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, takasla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Borçlu, takas hakkından önceden feragat edemez.
B) Alacaklardan biri çekişmeli olsa bile takas ileri sürülebilir.
C) Asıl borçlunun takası ileri sürme hakkı bulundukça kefili de alacaklıya ifada bulunmaktan kaçınabilir.
D) Borçlunun iflası hâlinde alacaklılar,muaccel olmasalar bile, alacaklarını,müflise olan borçları ile takas edebilirler.
E) Üçüncü kişi yararına borçlanan kişi, bu borcu ile sözleşmenin diğer tarafından olan alacağını takas edemez.

6098 sayılı Türk Borçlar **Kanunu'na göre, takas ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?**

A) Borçlunun iflası hâlinde alacaklılar, alacaklarını müflise olan borçlarıyla takas edebilir.
B) Asıl borçlunun takas ileri sürme hakkı bulundukça, kefili de alacaklıya ifada bulunmaktan kaçınabilir.
C) Üçüncü kişi yararına borçlanan kişi, bu borcu ile sözleşmenin diğer tarafından olan alacağını takas edemez.
D) Takas edilmek istenen alacaklardan biri çekişmeliyse,takas ileri sürülemez.
E) Takas, ancak borçlunun takas iradesini alacaklıya bildirmesiyle gerçekleşir

Zamanaşımı

Zamanaşımı borcu sona erdirmeyen, tam borcu eksik borca dönüştüren bir nedendir.

Kanunda aksine bir hüküm bulunmadıkça, her alacak **on yıllık zamanaşımına** tabidir. Zamanaşımı alacağın muaccel olmasıyla işlemeye başlar. Alacağın muaccel olmasının bir bildirime bağlı olduğu hallerde, zamanaşımı bu bildirimin yapılabileceği günden işlemeye başlar.

Zamanaşımından önceden feragat edilemez.

Zamanaşımı asıl borçluya karşı kesilince, kefile karşı da kesilmiş olur. Zamanaşımı kefile karşı kesilince, asıl borçluya karşı kesilmiş olmaz..

TAŞINMAZ REHNİNE BAĞLI ALACAKLARA ZAMANAŞIMI İŞLEMEZ.

2026/2 Yeterlilik

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, Kanun'da aksine bir hüküm bulunmadıkça, her alacak kaç yıllık genel zamanaşımına tabidir?

A) 2
B) 3
C) 5
D) 10
E) 20

5 YILDA ZAMANAŞIMINA UĞRAYAN BORÇLAR

1.Kira bedelleri, anapara faizleri ve ücret gibi diğer dönemsel edimler.
2.Otel, motel, pansiyon ve tatil köyü gibi yerlerdeki konaklama bedelleri ile lokanta ve benzeri yerlerdeki yeme içme bedelleri.
3.Küçük sanat işlerinden ve küçük çapta perakende satışlardan doğan alacaklar.
4.Bir ortaklıkta, ortaklık sözleşmesinden doğan ve ortakların birbirleri veya kendileri ile ortaklık arasındaki; bir ortaklığın müdürleri, temsilcileri, denetçileri ile ortaklık veya ortaklar arasındaki alacaklar.
5.Vekâlet, komisyon ve acentalık sözleşmelerinden, ticari simsarlık ücreti alacağı dışında,
6.Simsarlık sözleşmesinden doğan alacaklar.
7.Yüklenicinin yükümlülüklerini ağır kusuruyla hiç ya da gereği gibi ifa etmemesi dışında, eser sözleşmesinden doğan alacaklar.

2026/2 Yeterlilik

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre,aşağıdakilerden hangisi Kanun'da aksine bir hüküm bulunmadıkça, 5 yıllık zamanaşımına tabi alacaklardan değildir?

A) Yüklenicinin yükümlülüklerini ağır kusuruyla hiç ya da gereği gibi ifa etmemesi dışında, eser sözleşmesinden doğan alacaklar
B) Otel, motel, pansiyon ve tatil köyü gibi yerlerdeki konaklama bedelleri ile lokanta ve benzeri yerlerdeki yeme içme bedelleri
C) Küçük sanat işlerinden ve küçük çapta perakende satışlardan doğan alacaklar
D) Banka kredileri ve kredi kartı borçları
E) Kira bedelleri, anapara faizleri ve ücret gibi diğer dönemsel edimler

ZAMANAŞIMININ DURMASI SEBEPLERİ

Velayet süresince, çocukların ana ve babalarından olan alacakları için.
Vesayet süresince, vesayet altında bulunanların vasiden veya vesayet işlemleri sebebiyle
Devletten olan alacakları için.
Evlilik devam ettiği sürece, eşlerin diğerinden olan alacakları için.
Hizmet ilişkisi süresince, ev hizmetlilerinin onları çalıştıranlardan olan alacakları için.
Borçlu, alacak üzerinde intifa hakkına sahip olduğu sürece.
Alacağı, Türk mahkemelerinde ileri sürme imkânının bulunmadığı sürece.
Alacaklı ve borçlu sıfatının aynı kişide birleşmesinde, birleşmenin ileride geçmişe etkili olarak ortadan kalkması durumunda, bu durumun ortaya çıkmasına kadar geçecek sürece.
NOT: Zamanaşımını durduran sebep ortaya çıktığı anda zamanaşımı olduğu yerde durur. Ortadan kalktığı anda kaldığı yerden devam eder.

ZAMANAŞIMININ KESİLMESİ SEBEPLERİ

1. Borçlu borcu ikrar etmişse, özellikle faiz ödemiş veya kısmen ifada bulunmuşsa ya da rehin vermiş veya kefil göstermişse.

2. Alacaklı, dava veya def'i yoluyla mahkemeye veya hakeme başvurmuşsa, icra takibinde bulunmuşsa ya da iflas masasına başvurmuşsa.

Kesilen zamanaşımı 5 yıllık ise 5 yıllık yeni bir süre başlar 10 yıllık kesilmişse 10 yıllık süre başlar ancak zamanaşımı ;
1-BORÇLU BORCUNU YAZILI BORÇ İKRARI İLE KABULLENMİŞ İSE
2-BORCUN VARLIĞI MAHKEME KARARI İLE TESİPT EDİLMİŞ İSE
Yeni başlayacak zamanaşımı süresi 10 yıldır

2021/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, sözleşmeden doğan alacaklarda zamanaşımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Sözleşmeden doğan alacağın taşınır rehniyle güvenceye bağlanmış olması, bu alacak için zamanaşımının işlemesine engel olur.

B) Zamanaşımı, icra takibiyle kesilmişse, sözleşmeden doğan alacağın takibine ilişkin her işlemden sonra zamanaşımı yeniden işlemeye başlar.

C) Zamanaşımı, sözleşmeden doğan alacağın muaccel olmasıyla işlemeye başlar.

D) Kanunda veya sözleşmede aksine bir hüküm bulunmadıkça, sözleşmeden doğan alacak kural olarak on yıllık zamanaşımına tabidir.

E) Sözleşmeden doğan asıl alacak zamanaşımına uğrayınca, ona bağlı faiz ve diğer alacaklar da zamanaşımına uğramış olur.

2014/3

6098sayılıTürkBorçlarKanunu'nagöre,geçerli bir borç ilişkisinde"borçlunun borcunun bir kısmını ödemesi" zamanaşımını ne şekilde etkiler?

A) Zamanaşımı kesilir.

B) Zamanaşımı durur.

C) Zamanaşımı hak düşürücü süreye dönüşür.

D)Zamanaşımı bir daha işlemeye başlamamak üzere ortadan kalkar.

E) Zamanaşımını etkilemez

2025/3

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre kira bedelleri, ana para faizleri ve ücret gibi diğer dönemsel edimlerden doğan alacaklar için zamanaşımı süresi kaç yıldır?

A) 1 B) 3 C) 5 D) 10 E) 20

2017/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun genel hükümlerinde yer alan zamanaşımı sürelerinin sözleşme ile değiştirilip değiştirilemeyeceğine yönelik genel ilkeye ilişkin olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Zamanaşımı süreleri kesindir, sözleşmeyle değiştirilemez.
B) Zamanaşımı süreleri istenildiği kadar uzatılabilir ya da kısaltılabilir.
C) Zamanaşımı süreleri kanunda belirtilen sürenin yarısıyla sınırlı olarak uzatılabilir ya da kısaltılabilir.
D) Zamanaşımı süreleri sözleşmeyle uzatılabilir ancak kısaltılamaz.
E) Zamanaşımı süreleri sözleşmeyle kısaltılabilir; ancak uzatılamaz.

2015/1

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre , zamanaşımına ilişkin olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Kanunda aksine bir hüküm bulunmadıkça sözleşmelerden doğan her alacak, on yıllık zamanaşımına tabidir.
B) Zamanaşımı süreleri sözleşme ile değiştirilemez.
C) Bazı durumlar zamanaşımının durmasına veya kesilmesine sebep olabilir.
D) Haksız fiillerde zamanaşımı, zararın ve tazminat yükümlüsünün öğrenilmesinden itibaren on yıldır.
E) Zamanaşımı hakim tarafından kendiliğinden (re'sen) göz önüne alınmaz.

2015/3

6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, kira bedelinden doğan alacaklar için kaç yıllık zamanaşımı Süresi uygulanır?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

2023/1

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre,zamanaşımına uğramış bir borcun ifa edilmesi hâline ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Zamanaşımına uğramış bir borcun ifa edilmesinden kaynaklanan zenginleşmeler Türk Borçlar Kanunu'nun sebepsiz zenginleşmeye ilişkin hükümleri çerçevesinde geri istenebilir.
B) Zamanaşımına uğramış bir borcun ifa edilmesinden kaynaklanan zenginleşmeler Türk Borçlar Kanunu'nun haksız fiile ilişkin hükümleri çerçevesinde geri istenebilir.
C) Zamanaşımına uğramış bir borcun ifa edilmesinden kaynaklanan zenginleşmeler yalnızca zenginleşenin tacir olduğu durumlarda geri istenebilir.
D) Zamanaşımına uğramış bir borcun ifa edilmesinden kaynaklanan zenginleşmelerin Devlet'e intikal ettirilmesi gerekir.
E) Zamanaşımına uğramış bir borcun ifa edilmesinden kaynaklanan zenginleşmeler geri istenemez.

2021/3

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre,zamanaşımının kesilmesine ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Zamanaşımı müteselsil borçlulardan birine karşı kesilince, diğer borçlulara karşı kesilmiş olmaz.
B) Borçlunun borcunu ikrarı zamanaşımını kesmez.
C) Borçlunun faiz ödemiş olması veya kısmen ifada bulunması zamanaşımını kesmez.
D) Zamanaşımı kefile karşı kesilince, asıl borçluya karşı kesilmiş olmaz.
E) Zamanaşımı asıl borçluya karşı kesilince kefile kesilmiş olmaz.

BORÇLARIN İFASI

İfa borç ilişkisini sona erdiren sebeplerden olup borçlunun borcunu sözleşmeye uygun olarak yerine getirmesidir.

ŞAHSEN İFA ZORUNLULUĞUNUN OLMAMASI

M. 83- Borcun, bizzat borçlu tarafından ifa edilmesinde alacaklının menfaati bulunmadıkça borçlu, borcunu şahsen ifa etmekle yükümlü değildir.

Borcun bizzat borçlu tarafından ifasında "**alacaklının bir yararı varsa borç kural olarak borçlu tarafından ifa edilir**.

Örneğin, Para borçlarının, borçlu dışında üçüncü bir kişi tarafından ifa edilmesi mümkündür.

İFADA BÜTÜNLÜK İLKESİ

1. Kısmen ifa MADDE 84- Borcun tamamı belli ve muaccel ise, alacaklı kısmen ifayı reddedebilir. Alacaklı kısmen ifayı kabul ederse borçlu, borcun kendisi tarafından ikrar olunan kısmını ifadan kaçınamaz.

KURAL: Borcun tamamı belli ve muaccel ise, alacaklı kısmen ifayı reddedebilir.

Alacaklı kısmen ifayı kabul ederse borçlu, borcun kendisi tarafından ikrar olunan kısmını ifadan kaçınamaz. Kısmi ifa bölünebilir edimlerde söz konusu olur.

KURAL : ALACAKLI KISMİ İFAYI KABUL ETMEK ZORUNDA DEĞİLDİR.

İSTİSNA: Bazı durumlarda alacaklı kısmi ifayı kabule mecburdur.

İFA YERİ

PARA BORÇLARI,

Alacaklının ödeme zamanındaki yerleşim yerinde (Götürelecek Borç)

PARÇA BORÇLARI,

Sözleşmenin kurulduğu sırada borç konusunun bulunduğu yerde (Alınacak Borç)

DİĞER BORÇLAR

Doğumları sırasında borçlunun yerleşim yerinde (Aranacak Borç)

Alacaklının yerleşim yerinde ifası gereken bir borcun doğumundan sonra alacaklının yerleşim yerini değiştirmesi sebebiyle ifa önemli ölçüde güçleşmişse borç, alacaklının önceki yerleşim yerinde ifa edilebilir.

Borçlar Hukuku-MURATCEM HOCA

2025/1

I. Borcun ifa yeri, tarafların açık veya örtülü iradelerine göre belirlenir.
II. Aksine bir anlaşma yoksa, para borçları alacaklının sözleşmenin kurulduğu sıradaki yerleşim yerinde ifa edilir.
III. Aksine bir anlaşma yoksa, parça borçları sözleşmenin kurulduğu sırada borç konusunun bulunduğu yerde ifa edilir.
IV. Aksine bir anlaşma yoksa, para ve parça borçları dışındaki bütün borçlar, sözleşmenin kurulduğu sırada alacaklının yerleşim yerinde ifa edilir.
V. Alacaklının yerleşim yerinde ifası gereken bir borcun doğumundan sonra alacaklının yerleşim yerini değiştirmesi sebebiyle ifa önemli ölçüde güçleşmişse borç, alacaklının önceki yerleşim yerinde ifa edilebilir.

2-6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa göre ifa yeriyle ilgili yukarıdakilerden hangileri doğrudur?

A) I, II ve III B) I, III ve V C) II, IV ve V D) III, IV ve V E) I, II, III ve IV

2021/

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre aksine bir anlaşma bulunmadığı durumlarda borçların ifa yeriyle ilgili,
I. Para borçları, alacaklının sözleşmenin kurulduğu sıradaki yerleşim yerinde ifa edilir.
II. Parça borçları, sözleşmenin kurulduğu sırada borçlunun bulunduğu yerde ifa edilir.
III. Para ve parça borçları dışındaki bütün borçlar,doğumları sırasında borçlunun yerleşim yerinde ifa edilir.
ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III D)I ve III E) II ve III

İFA ZAMANI

İfa zamanı taraflarca kararlaştırılmadıkça veya hukuki ilişkinin özelliğinden anlaşılmadıkça her borç, doğumu anında muaccel olur.

İfa zamanı bir sözleşmenin esaslı unsurunu teşkil etmez.

Dolayısıyla taraflar ifa zamanını sözleşmeyle belirlememiş olmaları sözleşmenin geçersizliğine yol açmaz.

Gün olarak belirlenmiş süre, sözleşmenin kurulduğu gün sayılmaksızın, bu sürenin son günü dolmuş olur. Sekiz veya on beş gün olarak belirlenmiş süre ise, bir veya iki haftayı değil, tam sekiz veya on beş günü ifade eder.

Hafta olarak belirlenmiş süre, son haftanın sözleşmenin kurulduğu güne ismen uyan gününde dolmuş olur.

Ay olarak veya yıl, yarıyıl ve yılın dörtte biri gibi birden çok ayı içeren bir zaman olarak belirlenmiş süre, sözleşmenin kurulduğu gün ayın kaçıncı günü ise, son ayın bunu karşılayan gününde dolmuş olur. Son ayda bunu karşılayan gün yoksa süre, bu ayın son günü dolmuş sayılır.

Yarım aydan on beş günlük süre anlaşılır. Bir veya birden çok ay ve yarım ay olarak belirlenmiş sürenin dolduğu gün, son aya on beş gün eklenerek belirlenir.

Tatil günlerinde süreler işlemeye devam eder. Ancak, ifa günü bir tatil gününe denk gelmişse süre tatili izleyen ilk günün mesai bitimi sonuna kadar uzar.

Örneğin; (A), (B)'ye 14.10.2024 Çarşamba günü 1000 TL borç para vermiş, taraflar vade olarak yarım ay belirlemişlerdir. İfa günü hangi gündür? (30.10.2024'tir. Çünkü 29.10.2024 cumhuriyet bayramına denk gelmektedir)

BORÇLARIN İFASI

Sözleşme tarihi 02,08,2024

GÜN	HAFTA	AY
3 gün	2 hafta	4 ay
05,08,2024	16,08,2024	02,12,2024

Sadece ay ismi verilmiş ise o ayın son günü
Denk gelen ayda o gün yoksa o ayın son günü ifa edilir.

İş saatlerinde ifa MADDE 94- Borç, alışılmış iş saatlerinde ifa ve kabul edilir.

Sürenin uzatılması MADDE 95- Süre uzatılmış ise yeni süre, aksi kararlaştırılmış olmadıkça, önceki sürenin sona ermesini izleyen birinci günden başlar.

Taraflar arasında 29 Temmuz 2020 tarihinde yapılan sözleşme uyarınca Ali, Ayşe'ye "Mucize" isimli bir yarış atını satma borcu altına giriyor. Sözleşmede Ayşe'nin, satış bedeli olan 180.000 üç ay sonra ödeyeceği kararlaştırılıyor.Buna göre Ayşe'nin 180.000 TL'yi ödemesi gereken son tarih aşağıdakilerden hangisidir?

A) 28 Ekim 2020 Çarşamba

B) 29 Ekim 2020 Perşembe

c) 30 Ekim 2020 Cuma

D) 31 Ekim 2020 Cumartesi

E) 1 Kasım 2020 Pazar

2024/1

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, süreye bağlı borçlarda vade ve sürenin hesaplanmasına ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Borcun ifası için sadece ay belirlenmişse bundan o ayın onbeşinci günü anlaşılır.
B) Sekiz gün olarak belirlenmiş süre, bir haftayı ifade eder.
C) Borcun ifası için ayın başlangıcı belirlenmişse, bundan ilgili ayın ilk haftasının son günü anlaşılır.
D) Borcun ifası için ayın sonu belirlenmişse bundan ayın son haftasının ilk günü anlaşılır.
E) Hafta olarak belirlenmiş süre, son haftanın sözleşmenin kurulduğu güne ismen uyan gününde dolmuş olur.

BORÇLARIN İFASI

ERKEN İFA

Tbk m.96.Sözleşmenin hükümlerinden veya özelliğinden ya da durumun gereğinden tarafların aksini kastettikleri anlaşılmadıkça borçlu, edimini sürenin sona ermesinden önce ifa edebilir.

Ancak, kanun veya sözleşme ya da âdet gereği olmadıkça borçlu, erken ifada bulunması sebebiyle indirim yapamaz.(Tüketici kredileri istisna)

Alacaklı erken ifa teklifini haklı bir sebebi yoksa kabul etmek zorundadır.

İFADA SIRA

Tbk 97.Madde
Karşılıklı borç yükleyen bir sözleşmenin ifası isteminde bulunan tarafın, sözleşmenin koşullarına ve özelliklerine göre daha sonra ifa etme hakkı olmadıkça, İFA AYNI ANDA YAPILMALIDIR.

Parayı vermez isen malı teslim etmem.(Ödemezlik defi bu hükümden doğar)

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, borcun ifa yeri konusunda tarafların açık veya örtülü iradeleri yoksa, para borçlarının ifa yeri aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

A) Borcun doğumu sırasında borçlunun yerleşim yerinde
B) Alacaklının ödeme zamanındaki yerleşim yerinde
C) Borçlunun ödeme zamanındaki yerleşim yerinde
D) Sözleşmenin kurulduğu sırada borç konusunun bulunduğu yerde
E) Sözleşmenin ifası sırasında borç konusunun bulunduğu yerde

2025/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre borçların ifasıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Borçlu kural olarak borcunu şahsen ifa etmekle yükümlüdür.
B) Borcun tamamı belli ve muaccel ise alacaklı kısmen ifayı reddedemez.
C) Çeşit borçlarında hukuki ilişkiden ve işin özelliğinden aksi anlaşılmadıkça, edimin seçimi alacaklıya aittir.
D) Borçlu edimini kural olarak sürenin sona ermesinden önce ifa edebilir.
E) Seçimlik borçlarda, hukuki ilişkiden ve işin özelliğinden aksi anlaşılmadıkça, edimlerden birinin seçimi alacaklıya aittir

6098sayılıTürkBorçlarKanunu'na göre , ifa yeri ve zamanı ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)İfa zamanı veya sürenin son günü , kanunlarda tatil olarak kabul edilen bir güne rastlarsa, kendiliğinden bu günü izleyen ve tatil olmayan ilk güne geçer.
B)Borcun ifası için ayın ortası belirlenmişse, bundan ayın on beşinci günü anlaşılır.
C)Aksine bir anlaşma yoksa parça borçları , alacaklının ödeme zamanındaki yerleşim yerinde ifa edilir.
D)Aksine bir anlaşma yoksa borç, alışılmış iş saatlerinde ifa ve kabul edilir.
E)İfa zamanı taraflarca kararlaştırılmadıkça veya hukuki ilişkinin özelliğinden anlaşılmadıkça her borç , doğumu anında muaccel olur.

6098sayılıTürkBorçlarKanunu'nun, taraflarca ifa yerinin belirlenmediği hâllerde uygulama alanı bulacak hükümlerine göre, aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A)Parça borçları , ifa zamanında borç konusunun bulunduğu yerde ifa edilir.
B)Para ve parça borcu dışındaki bütün borçlar , alacaklının ödeme zamanındaki yerleşim yerinde ifa edilir.
C)Para borçları , borçlunun sözleşmenin kurulduğu sıradaki yerleşim yerinde ifa edilir.
D)Para borçları , alacaklının ödeme zamanındaki yerleşim yerinde ifa edilir.
E)Parça borçlar ı, borçlunun sözleşmenin kurulduğu sıradaki yerleşim yerinde ifa edilir

TEMERRÜT(DİRENİM)

ALACAKLININ TEMERRÜDÜ (Tbk 106-110)

Tbk m 106 -Yapma veya verme edimi gereği gibi kendisine önerilen alacaklı, haklı bir sebep olmaksızın onu kabulden veya borçlunun borcunu ifa edebilmesi için kendisi tarafından yapılması gereken hazırlık fiillerini yapmaktan kaçınırsa, temerrüde düşmüş olur.
Alacaklı, müteselsil borçlulardan birine karşı temerrüde düşerse, diğerlerine karşı da temerrüde düşmüş olur.
Bu durumda borçlunun borcu sona ermiş olmaz.İfa için çaba harcamalıdır.

VERME BORÇLARINDA ;
Alacaklının temerrüde düşmesi durumunda borçlu, hasar ve giderleri alacaklıya ait olmak üzere, teslim edeceği şeyi **tevdi** ederek borcundan kurtulabilir.
Tevdi yerini, **ifa yerindeki hâkim belirler**. Bununla birlikte ticari mallar, hâkim kararı olmadan da bir ardiyeye tevdi edilebilir.
Sözleşmenin konusu olan şeyin niteliği veya işin özelliği tevdi edilmesine uygun düşmez veya teslim edilecek şey bozulabilir ya da bakımı, korunması veya tevdi edilmesi önemli bir gideri gerektirir ise, borçlu, alacaklıya önceden ihtarda bulunması koşuluyla, hâkimin izniyle onu açık artırma yoluyla sattırıp bedelini tevdi edebilir.

YAPMA BORÇLARINDA :
Borcun konusu bir şeyin teslimini gerektirmiyorsa borçlu, borçlunun temerrüdüne ilişkin hükümlere atıf suretiyle sözleşmeden dönebilir (TBK m.110).

TEMERRÜT(DİRENİM)

BORÇLUNUN TEMERRÜDÜ

Şartları:

1.Borcun muaccel olması.Yani borcun vadesinin gelmiş olmasıdır.
2.İfanın mümkün olması.
3.Borlunun borcu ifa etmemiş olması
4.Alacaklının edimi kabule hazır olması
5.İhtar veya ihtar yerini tutan bir durum olmalıdır

(Kusur şartı aranmaz)

İhtara Gerek Olmayan Haller

Borçlu Temerrüde düşer

İfa zamanı taraflarca açıkça belirlenmiş ise
Haksız Fiilde fiilin gerçekleştiği anda
Kötüniyetli zenginleşen zenginleşme anında

BORÇLU TEMERRÜDÜNÜN SONUÇLARI GENEL SONUÇLAR

Aynen İfa ve Gecikme Tazminatı:

Borcun ifa edilmesinde hâlen menfaati bulunan alacaklı, borçludan aynen ifayı ve borcun geç ifasından dolayı uğradığı zararın karşılanmasını ister.

Temerrüde düşen borçlu, borcun geç ifasından dolayı alacaklının uğradığı zararı gidermekle yükümlü olur.

Ekle : Temerrüde düşen borçlu, temerrüde düşmekte kusuru olmadığını ispat etmedikçe, borcun geç ifasından dolayı alacaklının uğradığı zararı gidermekle yükümlüdür.

Beklenmeyen Hâlden Sorumluluk:

Temerrüde düşen borçlu beklenmedik hâl sebebiyle doğacak zarardan sorumludur.

Borçlu, temerrüde düşmekte kusuru olmadığını veya borcu zamanında ifa etmiş olsaydı bile zararın doğacağını ispat ederek bu sorumluluktan kurtulabilir.

BORÇLUNUN TEMERRÜDÜNÜN ÖZEL SONUÇLARI

1-PARA BORÇLARINA İLİŞKİN SONUÇLAR

Temerrüt(Gecikme) Faizi: Sadece para borçlarında söz konusu olur. –

Ekle :Uygulanacak yıllık temerrüt faizi oranı, sözleşmede kararlaştırılmamışsa, faiz borcunun doğduğu tarihte yürürlükte olan mevzuat hükümlerine göre belirlenir.

TEMERRÜD FAİZİNDEN KAÇIŞ YOK

Temerrüd faizi için Alacaklının ZARARI aranmaz borçlu kusursuz olsa da faiz ödemekten kaçamaz.

Fakat bu oran, yasal faiz oranının yüzde yüz fazlasını aşamaz.(Kapital faizi ise yasal faiz oranının yüzde elli fazlasını aşamaz.)

Aşkın Zarar (Munzam Zarar): Gecikme (temerrüt) faizi ile karşılanamayan zarara munzam (aşkın) zarar denir. Alacaklı, temerrüt faizini aşan bir zarara uğramış olursa, borçlu kendisinin hiçbir kusuru bulunmadığını ispat etmedikçe, bu zararı da gidermekle yükümlüdür.Alacaklı zararını ispatlar borçlu kusursuzluğunu ispatlayamaz ise ödemek zorunda kalır.

Temerrüt faizine, ayrıca temerrüt faizi yürütülemez.

BK 121.

Faiz veya irat borcunu ya da bağışladığı bir miktar parayı ödemekte temerrüde düşen borçlu, icra takibine girişildiği veya dava açıldığı günden başlayarak, temerrüt faizi ödemekle yükümlüdür.

2018/2
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre,aşağıdakilerden hangisi borçlu temerrüdünün kusuru gerektirmeyen sonuçlarından biridir?

A) Temerrüt faizi
B) Gecikme tazminatı
C) Olumsuz (menfi) zarardan sorumluluk
D) Aşkın zarardan sorumluluk
E) Beklenmedik hâlden sorumluluk

2-Sürekli edimli sözleşmelerde

İfasına başlanmış sürekli edimli sözleşmelerde, borçlunun temerrüdü hâlinde alacaklı,

a)İfa ve gecikme tazminatı isteyebileceği gibi,

b) Sözleşmeyi feshederek, sözleşmenin süresinden önce sona ermesi yüzünden uğradığı zararın giderilmesini de isteyebilir.

3- **KARŞILIKLI BORÇ YÜKLEYEN SÖZLEŞMELERDE**

Karşılıklı borç yükleyen sözleşmelerde, taraflardan biri temerrüde düştüğü takdirde diğeri, borcun ifa edilmesi için uygun bir süre verebilir veya uygun bir süre verilmesini hâkimden isteyebilir.

Aşağıdaki durumlarda süre verilmesine gerek yoktur:

1. Borçlunun içinde bulunduğu durumdan veya tutumundan süre verilmesinin etkisiz olacağı anlaşılıyorsa.

2. Borçlunun temerrüdü sonucunda borcun ifası alacaklı için yararsız kalmışsa.

3. Borcun ifasının, belirli bir zamanda veya belirli bir süre içinde gerçekleşmemesi üzerine, ifanın artık kabul edilmeyeceği sözleşmeden anlaşılıyorsa

Süre verilmesine rağmen borçlu borcu ifa etmemişse ALACAKLI AŞAĞIDAKİ SEÇİMLİK HAKLARINI KULLANIR.

1) **Aynen İfa ve Gecikme Tazminatı: Temerrüde düşen borçlu, verilen süre içinde borcunu ifa etmezse veya süre verilmesini gerektirmeyen bir durum söz konusu ise alacaklı her zaman borcun aynen ifasını ve gecikme sebebiyle uğradığı zararın tazmin edilmesini isteyebilir (TBK m.125/I).**

2) **Aynen İfayı Ret ve Müspet Zarar Tazminatı: Alacaklı, aynen ifa ve gecikme tazminatı isteme hakkından vazgeçtiğini hemen bildirerek borç i ifa edilseydi içinde bulunacağı ekonomik durum ile şimdiki ekonomik durumu arasındaki farkı ve kaybettiği karı isteyebilir (TBK m.125/II).**

3) **Sözleşmeden Dönme ve Menfi Zarar Tazminatı: Alacaklı sözleşmeden dönebilir.**

Sözleşmeden dönme hâlinde taraflar, karşılıklı olarak ifa yükümlülüğünden kurtulurlar ve daha önce ifa ettikleri edimleri geri isteyebilirler. Bu durumda borçlu, temerrüde düşmekte kusuru olmadığını kanıtlayamazsa alacaklı, sözleşmenin hükümsüz kalması sebebiyle uğradığı zararın giderilmesini de isteyebilir (TBK m.125/III).

Alacaklının TBK m. 125'te tanınan seçimlik haklardan hangisini kullanacağını borçlusuna uygun bir sürenin sonunda derhâl bildirmesi gerekir. Aksi takdirde alacaklının adi işlerde aynen ifa ve gecikme tazminatı istediği; belirli vadeli ve ticari satışlarda, aksi belirtilmemişse aynen ifayı reddettiği ve müspet zararın karşılanmasını istediği kabul edilir.

2026/1 Sgs

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre aşağıdakilerden hangisi borçlu temerrüdünde alacaklıya tanınan imkânlardan biri değildir?

A) Sözleşme konusunun mahkeme aracılığıyla satılmasını talep etme
B) Aynen ifayı talep etme
C) Sözleşmeden dönme
D) Aynen ifadan vazgeçip olumlu zararı talep etme
E) Sözleşmeden dönüp olumsuz zararı talep etme

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, temerrüt ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Borçlunun temerrüde düşmesi için mutlaka kusurlu olması gerekir.
B) Yalnızca ifası mümkün olan borçların ifasındaki gecikme temerrüde yol açabilir.
C) Borçlunun temerrüde düşmesi için muaccel bir borcu ifa etmemiş olması gerekir.
D) Belirli vadeli borcun olması, temerrüt sebebiyle borçluya ihtar çekilmesini gereksiz kılar.
E) Temerrüde düşen borçlu, beklenmedik hâl sebebiyle doğacak zarardan sorumludur.

6098sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre , alacaklının haklı bir sebep olmaksızın borcu kabulden veya borçlunun borcunu ifa edebilmesi için kendisi tarafından yapılması gereken hazırlık fiillerini yapmaktan kaçınması durumuna ne denir?

A) Mahsup
B) Alacaklının temerrüdü
C) Kusursuz sorumluluk
D) Ödemezlik def'i
E) Seçimlik borç

Sorumsuzluk anlaşması

KURAL : Borçlunun **ağır kusurundan** sorumlu olmayacağına ilişkin önceden yapılan anlaşma **kesin olarak hükümsüzdür**.
Borçlunun alacaklı ile hizmet sözleşmesinden kaynaklanan herhangi bir borç sebebiyle sorumlu olmayacağına ilişkin olarak önceden yaptığı her türlü anlaşma **kesin olarak hükümsüzdür**

İSTİSNA: **Yardımcı kişilerin** fiilinden doğan sorumluluk, önceden yapılan bir anlaşmayla tamamen veya kısmen kaldırılabilir.(Ağır Kusurdan bile)

MÜSTESNA: Uzmanlığı gerektiren bir hizmet, meslek veya sanat, ancak kanun ya da yetkili makamlar tarafından verilen izinle yürütülebiliyorsa, **borçlunun veya yardımcı kişilerin fiillerinden** hafif kusurundan sorumlu olmayacağına ilişkin önceden yapılan anlaşma kesin olarak hükümsüzdür

Borçlar Hukuku-MURATCEM HOCA

2017/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa göre, aşağıdaki sorumsuzluk anlaşmalarından hangisi sözleşmeden doğan borçlarda kesin hükümsüzlük yaptırımına bağlanmamıştır?

A) Borçlunun alacaklı ile hizmet sözleşmesinden kaynaklanan herhangi bir borç sebebiyle sorumlu olmayacağına ilişkin olarak önceden yaptığı anlaşma
B) Borçlunun ağır kusurundan sorumlu olmayacağına ilişkin önceden yapılan anlaşma
C) Uzmanlık gerektiren bir hizmetin ancak kanun tarafından verilen izinle yürütülebildiği durumlarda borçlunun hafif kusurundan sorumlu olmayacağına ilişkin önceden yapılan anlaşma
D) Uzmanlık gerektirmeyen mesleklerde borçlunun kendisine yardımcı kişilerin hafif kusurlu fiillerinden sorumlu olmayacağına ilişkin önceden yapılan anlaşma
E) Uzmanlık gerektiren bir hizmetin ancak yetkili makamlar tarafından verilen izinle yürütülebildiği durumlarda borçlunun hafif kusurundan sorumlu olmayacağına ilişkin önceden yapılan anlaşma

2023/1

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, borçlunun ağır kusurundan sorumlu olmayacağına ilişkin anlaşmanın hukuki sonucu aşağıdakilerden hangisinde doğru ifade edilmiştir?

A) Yokluk yaptırımına tabidir.
B) İptal edilebilirlik yaptırımına tabidir.
C) Yalnızca borçlunun tacir olduğu durumlarda geçerlidir;bunun dışındaki hâllerde iptal edilebilirlik yaptırımına tabidir.
D) Kesin olarak hükümsüzdür.
E) Her zaman geçerlidir .

2023/1
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, sözleşme ile belirlenebilecek akdi temerrüt faizi oranı için öngörülen yasal sınır aşağıdakilerden hangisinde doğru ifade edilmiştir?

A) Yıllık yasal temerrüt faizi oranının %100 fazlasını aşamaz.
B) Yıllık yasal temerrüt faizi oranının %50 fazlasını aşamaz.
C) Yıllık yasal temerrüt faizi oranını aşamaz.
D) Yıllık yasal kapital (anapara) faizi oranını aşamaz.
E) Yıllık yasal temerrüt faizi oranının %50'sini aşamaz.

2018/3
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, sorumsuzluk anlaşmaları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Uzmanlığı gerektiren bir hizmet, meslek veya sanat,ancak kanun ya da yetkili makamlar tarafından verilen izinle yürütülebiliyorsa, borçlunun hafif kusurundan sorumlu olmayacağına ilişkin önceden yapılan anlaşma kesin olarak hükümsüzdür.
B) Borçlunun ağır kusurundan sorumlu olmayacağına ilişkin önceden yapılan anlaşma kesin olarak hükümsüzdür.
C) Yardımcı kişilerin fiilinden doğan sorumluluk, önceden yapılan bir anlaşmayla tamamen veya kısmen kaldırılamaz.
D) Sorumsuzluk anlaşması, alacaklı yönünden bir tasarruf işlemi; borçlu yönünden ise bir kazandırıcı işlemdir.
E) Borçlunun alacaklı ile hizmet sözleşmesinden kaynaklanan herhangi bir borç sebebiyle sorumlu olmayacağına ilişkin olarak önceden yaptığı her türlü anlaşma kesin olarak hükümsüzdür.

MÜTESELSİL BORÇLULUK

Müteselsil sorumluluk normalde **sözleşmeden doğar**. **Birden çok borçludan her biri, alacaklıya karşı borcun tamamından sorumlu olmayı kabul ederlerse müteselsil sorumluluktan bahsederiz.Kural olarak müteselsil sorumluluk sözleşmeden doğar .**

Ancak şu durumlarda müteselsil sorumluluk sözleşmede belirtilmese dahi **kanundan doğar:**

1. Birlikte haksız fiil işleyenlerin sorumluluğu
2. Birlikte ödünç alanların sorumluluğu
3. Birlikte vekil olanların sorumluluğu
4. Adi şirket ortaklarının sorumluluğu
5. Bir işletmeyi devralan kişi işletmenin borçlarından dolayı 2 yıl süreyle müteselsilen sorumludur.

DIŞ İLİŞKİDE

Borçlulardan her biri, alacaklıya karşı borcun tamamından sorumludur.

Borçlulardan herhangi birinin ifasıyla borç sona erer.

Alacaklı, borcun tamamının veya bir kısmının ödenmesini, dilerse müteselsil borçluların hepsinden birden dilerse de yalnız birinden isteyebilir.

Alacaklının müteselsil borçlulardan birine temerrüt ihtarnamesi çekmesi diğerlerini temerrüde düşürmez

Alacaklının borçlulardan biriyle yaptığı ibra sözleşmesi, diğer borçluları da ibra ettiği anlamına gelmez. Alacaklının alacağı ibra ettiği borçlunun payı oranında azalır.

Herkesçe ileri sürülebilecek zamanaşımı gibi mutlak bir def'iyi ileri sürmeden borcu ödeyen müteselsil borçlu, rûcu hakkını kaybeder

Müteselsil borçlulardan birine karşı temerrüde düşen alacaklı diğerlerine karşı da temerrüde düşmüş olur.

İÇ İLİŞKİDE

Kendisine düşen paydan fazla ifada bulunan borçlunun, ödediği fazla miktarı diğer borçlulardan isteme hakkı vardır.
Bu durumda borçlu, her bir borçluya ancak payı oranında rûcu edebilir.

Dış ilişkide payından fazlasını ödeyen borçlular diğerlerinden alamadığı kısmı eşit olarak paylaşırlar.

2023/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, "bir borç ilişkisinde birden fazla borçlunun her birinin borcun tamamından sorumlu olması"nı ifade eden kavram aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kısmi borçluluk B) Ferdi borçluluk C) Paylı borçluluk D) Feri borçluluk E) Müteselsil borçluluk

2026/2 Yeterlilik

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, "Birden çok borçludan her biri, alacaklıya karşı borcun tamamından sorumlu olmayı kabul ettiğini bildirirse" aşağıdaki hangi borç ilişkisi doğar?

A) Bölünemeyen borç

B) Müteselsil borç

C) Seçimlik borç

D) Müşterek borç

E) Bölünebilir borç

2025 Nisan Hmgs

B ve C; A'dan almış oldukları 200.000 TL tutarındaki borcun tamamından sorumlu olmayı kabul ettiklerini A'ya bildirir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre olayla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) B ve C arasında müteselsil borçluluk vardır.

B) A, borcun tamamının ifasını B'den isteyebilir.

C) B, A'ya karşı A ile C arasındaki kişisel ilişkilerden doğan defi ve itirazlan ileri süremez

D) B. A'ya karşı ortak defi ve itirazları ileri sürmezse C'ye Karşı sorumlu olur.

E) Zaman aşımı, B'ye karşı kesilince C'ye karşı kesilmiş olmaz

Bağlanma Parası (Pey Akçesi)

Bir sözleşmenin kurulduğuna delil olması amacıyla bir tarafın diğerine verdiği paraya pey akçesi denir. Pey akçesi ispat kolaylığı sağlar. Taraflar aksini kararlaştırmamışsa pey akçesi, kural olarak asıl alacaktan düşülür,

Sözleşme kurulurken verilen paranın bağlanma parası mı yoksa cayma parası mı olduğu noktasında tereddüt oluşursa, paranın bağlanma parası olarak verildiği kabul edilir.

Taraflar arasındaki sözleşme herhangi bir nedenle geçersiz olursa, verilen bağlanma parası sebepsiz zenginleşme hükümlerine göre geri istenebilir.

Cayma Parası (Pişmanlık Akçesi)

Cayma parası, bir tarafın sözleşmede kendisine tanına dönme hakkını kullandığında diğer tarafa vermeyi taahhüt ettiği tazminattır.
Ancak, cayma parasının da sözleşmenin kuruluşu sırasında diğer tarafa verilmesi gerekmektedir. Şayet sözleşmeden doğan borç ifa edilirse, cayma akçesinin de iadesi gerekir.

Cayma parasının kararlaştırıldığı hallerde, sözleşmenin her iki tarafı da sözleşmeden keyfi olarak caymak konusunda yetkilidir. Şayet cayma parasını veren cayarsa daha önceden verdiğini geri isteyemez. Buna karşılık sözleşmenin karşı tarafı cayarsa almış olduğunun iki katını vermek zorundadır.

KOŞULLAR

Geciktirici koşul

Bir sözleşmenin hüküm ifade etmesi, gerçekleşip gerçekleşmeyeceği bilinmeyen bir olguya bırakılmışsa, sözleşme geciktirici koşula bağlanmış olur.

Aksi kararlaştırılmamışsa, geciktirici koşula bağlı sözleşme, ancak koşulun gerçekleştiği andan başlayarak hüküm ifade eder.

Bozucu koşul

Sona ermesi önceden gerçekleşip gerçekleşmeyeceği bilinmeyen bir olguya bırakılan sözleşme, bozucu koşula bağlanmış olur.

Bozucu koşula bağlanmış sözleşmenin hükümleri, koşulun gerçekleştiği anda ortadan kalkar

KOŞULLARLA İLGİLİ ORTAK HÜKÜMLER

Koşulun gerçekleşmesi ;
Koşul, taraflardan birinin bizzat yerine getirmesi gerekli bir davranış değilse, o tarafın ölümü hâlinde mirasçısı onun yerine geçebilir.

Dürüstlük kurallarına aykırı engelleme ;
Taraflardan biri, koşulun gerçekleşmesine dürüstlük kurallarına aykırı olarak engel olursa, koşul gerçekleşmiş sayılır.
Taraflardan biri, koşulun gerçekleşmesini dürüstlük kurallarına aykırı biçimde sağlarsa, koşul gerçekleşmemiş sayılır.

Geciktirici Koşulun Askıda Olduğu Haller
Koşul gerçekleşinceye kadar borçlu, borcun gereği gibi ifasını engelleyecek her türlü davranıştan kaçınmakla yükümlüdür.
Koşula bağlı hakkı tehlikeye düşürülen alacaklı, alacağı koşula bağlı olmayan alacaklıların haklarını korumak üzere başvurabilecekleri önlemleri alabilir.
Koşulun gerçekleşmesinden önce yapılan tasarruflar, koşulun hükümlerini zedelediği oranda geçersiz olur.

Yasak koşullar ;
Bir koşul,imkansız ise hukuka veya ahlaka aykırı bir yapma veya yapmama fiilini sağlamak amacıyla konulmuşsa, bu koşula bağlı hukuki işlem kesin olarak hükümsüzdür.

Borcun konusunu oluşturan şey, koşulun gerçekleşmesinden önce kendisine verilen alacaklı, koşul gerçekleşirse, koşulun gerçekleşmesine kadar elde ettiği yararların sahibi olur. Koşul gerçekleşmezse alacaklı, elde ettiği yararları geri vermekle yükümlüdür.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, sözleşmelerin koşula bağlanması ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Geciktirici koşula bağlı bir sözleşmede borcun konusunu oluşturan şey, koşulun gerçekleşmesinden önce kendisine verilen alacaklı, koşul gerçekleştiğinde, koşulun gerçekleşmesine kadar elde ettiği yararların sahibi olamaz bunları karşı tarafa teslim etmekle yükümlüdür.

B) Aksi kararlaştırılmamışsa, geciktirici koşula bağlı sözleşme, ancak koşulun gerçekleştiği andan başlayarak hüküm ifade eder.

C) Bir koşul, hukuka veya ahlaka aykırı bir yapma veya yapmama fiilini sağlamak amacıyla konulmuşsa, bu koşula bağlı hukuki işlem kesin olarak hükümsüzdür.

D) Bozucu koşula bağlanmış sözleşmenin hükümleri , koşulun gerçekleştiği anda ortadan kalkar, aksi kararlaştırılmadıkça veya işin niteliğinden anlaşılmadıkça sona erme, geçmişe etkili olmaz.

E) Taraflardan biri, geciktirici nitelikteki koşulun gerçekleşmesine dürüstlük kurallarına aykırı olarak engel olursa, koşul gerçekleşmiş sayılır.

2026/1 HMGS

Bir sözleşmenin hüküm ifade etmesi, gerçekleşip gerçekleşmeyeceği bilinmeyen bir olguya bırakılmışsa sözleşme geciktirici koşula bağlanmış olur.
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre geciktirici koşula bağlanan sözleşmelerle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Koşula bağlı hakkı tehlikeye düşürülen alacaklı, koşul gerçekleşmedikçe hiçbir önlem alamaz.
B) Koşul, taraflardan birinin bizzat yerine getirmesi gerekli bir davranış değilse o tarafın ölümü hâlinde mirasçısı onun yerine geçebilir.
C) Taraflardan biri, koşulun gerçekleşmesine dürüstlük kurallarına aykırı olarak engel olursa koşul gerçekleşmiş sayılır.
D) Borcun konusunu oluşturan şey, koşulun gerçekleşmesinden önce kendisine verilen alacaklı, koşul gerçekleşmezse elde ettiği yararları geri vermekle yükümlü olur.
E) Koşulun gerçekleşmesinden önce yapılan tasarruflar, koşulun hükümlerini zedelediği oranda geçersiz olur.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa göre, sözleşmelerin koşula bağlanması ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Bir koşul, hukuka veya ahlaka aykırı bir yapma veya yapmama fiilini sağlamak amacıyla konulmuşsa koşul yazılmamış sayılır;koşulun bağlandığı hukuki işlem geçerlidir.

B) Aksi kararlaştırılmamışsa, geciktirici koşula bağlı sözleşme, ancak koşulun gerçekleştiği andan başlayarak hüküm ifade eder.
C) Koşulun gerçekleşmesinden önce yapılan tasarruflar,koşulun hükümlerini zedelediği oranda geçersiz olur.

D) Koşul, taraflardan birinin bizzat yerine getirmesi gerekli bir davranış değilse, o tarafın ölümü hâlinde mirasçısı onun yerine geçebilir.

E) Taraflardan biri, koşulun gerçekleşmesine dürüstlük kurallarına aykırı olarak engel olursa, koşul gerçekleşmiş sayılır.

CEZA KOŞULU

- Kural olarak her türlü borç için ceza koşulu kararlaştırılabilir.
- Ceza koşulu, sözleşmeye dayanan bir borçtur.
- Asıl alacağa bağlı fer'i bir haktır.
- Talep edilebilmesi için alacaklının zarara uğramasına gerek yoktur.
- **Hakim aşırı gördüğü ceza koşulunu kendiliğinden indirebilir.**
- Alacaklının uğradığı zarar, kararlaştırılan ceza tutarını aşıyorsa alacaklı, borçlunun kusurunu ispatlayarak aşan miktarı isteyebilir.

CEZA KOŞULU TÜRLERİ

Seçimlik Ceza Koşulu:
Sözleşmenin hiç veya gereği gibi ifa edilmemesi halinde ödenmek üzere bir ceza kararlaştırılmışsa, aksi sözleşmeden anlaşılmadıkça alacaklı, ya borcun ya da cezanın ifasını isteyebilir. Bu ceza koşulu türünde alacaklı seçimlik bir yetkiye sahiptir.
YA CEZA YA İFA

İfaya Eklenen Ceza Koşulu:
Borcun belirlenen zaman veya yerde ifa edilmemesi halinde ödenmek üzere ceza kararlaştırılmışsa alacaklı, hem ifayı hem de cezayı talep eder.
HEM CEZA HEM İFA

İfayı Engelleyen Ceza Koşulu:
Borçlu alacaklı ile yaptığı anlaşmada dilerse sözleşmeden dönmeyi ve alacaklıya sadece belirlenen cezayı ödemeyi kararlaştırabilir.
Bu ceza koşulu türünde borçlu cezayı ödeyerek sözleşmeden dönebileceği gibi, alacaklı da sadece cezanın ödenmesini isteyebilir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre,ceza Koşuluyla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)Kararlaştırılan cezanın ifasının istenebilmesi için alacaklının zarara uğramış olması gerekir.
B)Bir sözleşmenin hiç veya gereği gibi ifa edilmemesi durumu için bir ceza kararlaştırılmışsa,aksi sözleşmeden anlaşılmadıkça alacaklıya borcun yada Cezanın ifasını isteyebilir.
C)Hâkim,aşırı gördüğü ceza koşulunu kendiliğinden indirir.
D) Ceza, borcun belirlenen zaman veya yerde ifa edilmemesi durumu için kararlaştırılmışsa alacaklı,hakkından açıkça feragat etmiş veya ifayı çekincesiz olarak kabul etmiş olmadıkça,asıl borçla birlikte cezanın ifasınıda isteyebilir.
E)Asıl borç herhangi bir sebeple geçersiz ise veya aksi kararlaştırılmadıkça sonradan borçlunun sorumlu tutulamayacağı bir sebeple imkânsız hâle gelmişse,cezanın ifası istenemez.

2025 HMGS
6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre ceza koşuluyla ilgili aşağıdakı fadelerden hangisi yanlıştır?

A)Ceza koşulunun geçersiz olması asıl borcun geçerliliğini etkilemez.
B)Hâkim, aşırı gördüğü ceza koşulunu ancak borçlunun istemi halinde indirebilir.
C)Alacaklının uğradığı zarar kararlaştırılan ceza tutarını aşıyorsa alacaklı, borçlunun kusuru bulunduğunu ispat etmedikçe aşan miktarı isteyemez.
D) Alacaklı hiçbir zarara uğramamış olsa bile kararlaştırılan cezanın ifası gerekir.
E)Ceza, borcun belirlenen yerde ifa edilmemesi durumu için kararlaştırılmışsa alacaklı, ifayı çekincesiz olarak kabul etmiş olmadıkça asıl borçla birlikte cezanın ifasını da isteyebilir.

ALACAĞIN DEVRİ (TEMLİKİ)

Alacaklının tasarrufta bulunabileceği ve devri mümkün bulunan bir alacağını, **borçlunun rızasına** ihtiyaç duymadan, **yazılı bir sözleşme ile** üçüncü bir kişiye devretmesine "alacağın devri" denir.

1-Asıl alacakla birlikte işlemiş faizler de devredilmiş sayılır.

2- Borçlunun rızası aranmaz.Ancak borçluya bildirim onun iyiniyet iddasını kaldırır.

3- Alacağın devrinin geçerliliği, adi yazılı şekilde yapılmış olmasına bağlıdır. Dikkat et Alacağın devri sözü verme(yani alacağın devri vaadi), şekle bağlı değildir. Alacağın devri kanundan yada mahkeme kararından da doğabilir.

4-Garanti Borcu : Devir ivazlıysa (yani alacaklı devir karşılığında bir karşılık almışsa) alacaklı, hem alacağın varlığından hem de borçlunun ödeme gücünden sorumludur. Yani 3. Kişi alacağını borçludan alamazsa, alacaklıdan alır.

5-Borçlu, devredene karşı ileri sürebileceği tüm def'ileri, devralana karşı da ileri sürebilir.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa göre, alacağın devrine ilişkin aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Alacağın devri için borçlunun rızası aranmaz.

B) Alacağın devri bir tasarruf işlemidir.

C) Alacağın devrinin geçerliliği yazılı şekilde yapılmış olmasına bağlıdır.

D) İvazlı devirlerde, devreden, devir sırasında alacağın varlığını garanti etmiş olur.

E) Alacağın devri neticesinde bu alacağa ilişkin faiz alacakları yeni alacaklıya geçmez.

6098sayılıTürk Borçlar Kanunu'na göre, "alacağın devri"ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)Alacağın devri kanun veya mahkeme kararı gereğince gerçekleşmişse , bu devir özel bir şekle ve önceki alacaklının rızasını açıklamasına gerek olmaksızın , üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilir.
B) Alacağın devrinin geçerliliği , yazılı şekilde yapılmış olmasına bağlıdır.
C)Alacaklı , borçlunun açık rızasını almaksızın alacağını üçüncü bir kişiye devredemez.
D) Alacağın devri sözü verme, şekle bağlı değildir.
E) Alacağın devri ile birlikte asıl alacakla birlikte işlemiş faizler de devredilmiş sayılır.

2018/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, alacağın devrinin geçerlilik şekli ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Noter tarafından onaylanması gereken yazılı şekil
B) Adi yazılı şekil
C) Noter tarafından düzenlenmesi gereken yazılı şekil
D) Sözlü şekil
E) Şekil serbestisi ilkesine tabi olup, tarafların istediği şekil

6098sayılıTürkBorçlarKanunu'nagöre, alacağın iradî (sözleşmesel)devri hakkındaki genel hükümlere göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A)Borçlunun , alacağın devrine rıza göstermesi aranmaz.

B) Alacağın devrinde asıl alacakla birlikte işlemiş faizlerde devredilmiş sayılır.

C) Borçlu, kural olarak , devri öğrendiği sırada eski alacaklıya karşı sahip olduğu alacakla ilgili tüm itiraz ve def'ileri yeni alacaklıya karşı da ileri sürebilir.

D)Alacağın devri bir ivaz(bedel)karşılığında yapılmışsa , devreden alacaklı , açıkça garanti etmiş olmadıkça , alacağın varlığından yada borçlunun ödeme gücünden sorumlu olmayacaktır.

E)Alacağın devri sözleşmesinin alacağı devreden alacaklı ile devralan üçüncü kişi arasında yazılı şekilde yapılmış olması gerekir.

Borçlar Hukuku-MURATCEM HOCA

PARA BORÇLARI: Ekonomik açıdan para, malların değiş-tokuş edilmesine aracılık eden bir genel eşdeğer ve zorunlu ödeme aracıdır.

KONUSU PARA OLAN BORÇ, ÜLKE PARASI İLE ÖDENİR(TBK m.99/I). Ancak bu kural, "yabancı para kayıtlarını içeren sözleşmeler geçersizdir" biçiminde yorumlanamaz. Bu yorum tarzı, TBK m.99/II'den çıkmaktadır. Buna göre; " ülke parası dışında başka bir para birimi ile ödeme yapılması kararlaştırılmışsa, sözleşmede aynen ödeme veya bu anlama gelen bir ifade bulunmadıkça borç, ödeme günündeki rayiç üzerinden ülke parası ile DE ödenebilir

Kanuni Seçimlik Yetki, borçlunun yabancı para borcunu zamanında ödememesi hâlinde alacaklı, borçludan bu parayı kendisine VADE ya da TAHSİL (FİİLİ ÖDEME GÜNÜ) tarihindeki rayiç üzerinden ülke parası ile ödemesini isteyebilir. Kanun tarafından alacaklıya bahşedilen bu tercih hakkına kanuni seçimlik yetki adı verilmektedir

2024/3 Sorusu

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu m. 99/III'e göre, ülke parası dışında başka bir para birimiyle belirlenmiş ve sözleşmede aynen ödeme ya da bu anlama gelen bir ifade de bulunmadıkça, borcun ödeme gününde ödenmemesi üzerine alacaklı, bu alacağının aynen veya vade ya da fiilî ödeme günündeki rayiç üzerinden ülke parası ile ödenmesini isteyebilir.

Söz konusu hükümde alacaklıya tanınan seçim imkânı, aşağıdakilerden hangisine örnek oluşturmaktadır?

A) Seçimlik borç B) İfa yerine edim C) Kanuni seçimlik yetki D) Ayni edim E) Gecikme tazminatı

Seçimlik borçlarda, borcun konusunu birden fazla edim teşkil eder ve ifanın konusu bunlardan seçilecek biri ise seçimlik borç söz konusu olacaktır. Burada seçilecek edimlerin eş değerde olması aranmamaktadır.

Şayet borcun konusu bir edim olup da yerine başka bir edimin ikamesi imkanı tanınmışsa, artık seçimlik borçtan değil, *edimi değiştirme yetkisinden* (roma hukukunda buna facultas alternativa) söz edilecektir.Ki buna **seçimlik yetki** diyoruz.

2025/1

. "Avukat (A), müvekkili (M) ile vekalet sözleşmesi akdetmiştir. Sözleşmeye göre (M) vekalet ücreti olan 20.000 ₺'yi, (A)'nın ofisinde işçi olarak çalışarak veya (A)'ya belirli bir mal vermek suretiyle ödeyebilecektir."

6-6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa göre yukarıda verilen olaydaki sözleşmede vekalet ücretinin ödenmesi bakımından (M)'ye tanınan imkân aşağıdakilerden hangisidir?

A) İfa uğruna edim B) Seçimlik borç C) İfa amacıyla edim D) Seçimlik yetki E) Kısmi ifa

YENİLİK DOĞURAN HAKLAR

Tali haklardan olan yenilik doğuran haklar, tek taraflı irade açıklaması ile sonuç doğurur. (Tek taraflı hukuki işlemler)

- **Şarta bağlanamayan bu haklar kullanılmakla sona erer ve geri dönülemez.**
- **Yenilik doğuran haklar kural olarak hak düşürücü süreye tabidirler.**
- **Yenilik doğuran haklar devredilebilir haklardır.**
- **Şarta bağlanamaz**

KURUCU YENİLİK DOĞURAN HAKLAR

Yeni bir hukuki durum yaratan yenilik doğuran haklardır.
Önalım, geri alım ve alım hakları ile babanın çocuğunu tanıması, veli ve vasinin küçük ve kısıtlının yaptığı sözleşmeye onay(icazet) vermesi buna örnektir.

DEĞİŞTİRİCİ YENİLİK DOĞURAN HAKLAR

Mevcut hukuki durumu değiştiren nitelikteki yenilik doğuran haklardır.
Seçimlik borçlarda seçim hakkının kullanılması, ayıplı malın ayıpsızı ile değiştirilmesi ve ayıplı malın satış bedelinin indirilmesini talep buna örnektir

BOZUCU YENİLİK DOĞURAN HAKLAR

Mevcut hukuki durumu ortadan kaldıran nitelikteki yenilik doğuran haklardır. Alacaklının sözleşmeyi feshetmesi, istifa, azil, mirası red, yanılma, aldatma, korkutma sebebiyle sözleşmenin iptali, sözleşmeyi fesih, sözleşmeden dönme, takas defi buna örnektir

2018/2

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na göre, aşağıdakilerden hangisi yenilik doğuran hakların özelliklerinden biri değildir?

A) Devredilmesi mümkün olmayan haklardandır.

B)Yenilik doğuran haklardan, kullanıldıktan sonra dönmek mümkün değildir.

C)İlke olarak şarta bağlanamazlar.

D)İlke olarak zamanaşımına bağlı olmayıp, hak düşürücü süreye tabidirler.

E)Bir defa kullanılmakla tükenen, sona eren haklardır.